

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . 1-70
== Sobotna izdaja: ==
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inzerati: ==
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zabavla, osmrtnica itd.:
 enostolpna pettivrsta po 23 vin.
== Poslano: ==
 enostolpna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Svetlovna vojska in agrarna politika.

Vsem bo še v spominu, v kakšnem ostrem boju so stali zastopniki avstrijskega poljedelstva o priliki sklepanja zadnje nagodbe z Ogrsko in carinskih in trgovskih pogodb z drugimi državami, posebno pa ob prepiru zaradi argentinskega mesa, z onimi svetovnogospodarskimi teoretiki, ki so na vse mogoče načine priporočali angleško prosto trgovino kot vzor, ki naj mu tudi Avstrija sledi. Podobni glasovi so se slišali tudi v Nemčiji, kjer se je klicalo: doma razvijamo industrijo, hrano pa dobivajmo od zunaj.

Angleška naj bi bila vzor, tista Angleška, kjer so najodličnejši moške opozarjali na nevarnost, ki jo ima angleška gospodarska politika in so s prstom kazali na to, kar je zelo mogoče in verjetno: Če se Angleška odpove možnosti, da bi svoje ljudstvo preživljala iz lastnih pridelkov in produkcije, je s tem izročena popolnoma v roke zvezi držav, ki imajo dovolj veliko mornarico, da za daljši čas ustavi vsak dovoz žita na Angleško. Tekom te vojske smo slišali, da Angleška sama doma pridelava živil-komaj za 45 dni.

Angleški ošabnost pa je na te sva-reče glasove odgovorila s tem, da je sklenila imeti dvakrat več vojnih ladij in je število vojnih ladij vedno bolj množila in res postala država najbolj razvitega militarizma na morju.

Nobena evropskih držav ni sledila Angleški. V Nemčiji se je res po l. 1870. industrija zelo močno razvila in število industrijskega prebivalstva je presegalo število poljedelskega ljudstva. Pa v Nemčiji je država vendar vedno smotrno skrbela za razvoj poljedelstva in danes svet začudeno gleda, kako se ta industrijska država kljub temu, da je odrezana od drugega sveta, pripravlja, da svoje ljudstvo preživi iz svojih domačih pridelkov.

Avstrijska industrija sicer še precej zaostaja za nemško in vendar so se pri nas našli teoretiki, ki so vso srečo in dobroto za industrijsko delavstvo in stalno nastavljen javne in zasebne uradnike hoteli najti v tem, da se živila dovažajo iz tujine.

Ti teoretiki pa niso prodrli in v Avstriji je zmagal zdrav zmisel za to, kar je državi potrebno. Rastoča industrializacija je sicer nasilno omejila pridelovanje žita in živinorejo, pa vendar je to oboje ostalo še tako krepko, da bo pri pametni razdelitvi naša država vzdržala do prihodnje žetve, ne da bi ljudstvo moralo ravno trpeti posebno pomanjkanje.

Ta razvoj pomenja zmago kmeta na celim svetu. Država, ki ima doma vsega,

kar potrebuje, je nedotakljiva. Zdrava do mozga, je kakor iz jekla in ustvarjena kakor za večnost. Cilj bodoče gospodarske politike mora biti, da se temu idealu čim bolj približamo.

Zdravemu človeku ne more biti vzor gospodstva Angleška, pač pa vidi v nji nekaj nezdravega in pogubnega, ko vsled ošabnosti nad svojim blagostanjem izpreminja polje v lovišča in skuša z nezaslišanim pomorskim militarizmom vse narode sveta usuznjati svojim gospodarskim potrebam.

Vse, kar se giblje med tema dvema skrajnostima, je samo polovičarstvo, samo pripravo, da zaseneči resnico. Avstrijski agrarci lahko tedaj s ponosom zrejo na svojo politiko zadnjih let. Njihove nazore je izpričala grozna preizkušnja vseh narodov v tej vojni. Zdrav agrarizem ima za brambo države še poseben učinek, ker da ljudski vojski telesno in nprstveno zdravi ljudi, ki so navdušeni za svobodo in ljubezen do domovine. Vojaki iz kmečkega stanu so zmogli vseh največjih telesnih naporov in morejo tekmovati z najboljšimi četami sveta in se pri tem borijo za svoj dom in zemljo, tedaj za najbolj ljubljene dobrine poleg velikih idealov.

Te na kratko orisane izkušnje iz te svetovne vojne bodo za bodočo gospodarsko politiko osrednjih držav so odločilnega pomena. Zdrava politika in bodoča politika za Avstro-Ogrsko more biti samo tista, ki razumno podpira kmeta, razvija industrijo in se ozira na prehrano in ohranitev telesne blaginje svojih državljanov. (iz izvajanj državnega poslanca Schraffa.)

Slava železnega zbora.

V zadnjenedeljski »Tagespost« piše Karol Fr. Nowak:

Železni zbor se je peljal v vojno iz svoje petje ljubeče, radostno zelene domovine in prišel ravno prav k najtežjemu. V četrtem tednu meseca avgusta so »železni« stopili v svetovno vojno in šli iz železnikega voza naravnost v boj. Na mestu so imeli proti sebi tri ruske zборе. Torej trije proti enemu, so si mislili. A kaj nam to mar! Črta, ki so jo imeli držati, je znašala 23 kilometrov. Pa v resnici niso ostali pri brambah, niso se omejili zgolj na »držanje proti premoči«. Resnično so napravili norosti: napadli so! Proti njim trije tesno razviti ruski zbori, močno utrjeni na višinah. In vzeli so višine! Vzeli, četudi so se morali pred nasprotno premočjo, ki je dobivala brezskrajna ojačenja, vedno iznova upogniti; štirikrat zaporedoma so napadli z golim bajonetom in viharim »Ural«, ki se je dvigal iz starih, polpozabljenih avstrijskih vojaških pesmi. Prvi, drugi in tretji napad so izvedli, vedno za enako

ceno, še po stari, k poletu navdušujoči Radeckijevi koračnici. Juriš in Ura... Še smejali so se... Po četrtem napadu so morali nazaj. Rusi so bili mnogo huje pokošeni. Toda Rusi so že tedaj pričeli svojo strašno igro z vsipanjem vedno novih ljudi. Železni so imeli strašne izgube. Štirikrat so zmagali, po četrti zmagi so morali nazaj. To je bil njihov začetek: strahote pri Przemislanyu, ki so jim bile nepojmljive. Od tedaj se nihče več izmed njih ni smejal.

Strahote pri Przemislanyu so trajale pravzaprav teden dni. To je temen, z bliski prepleten kos bitke pri Lvovu. Železni so se držali proti vsej, za našimi pritiskajoči premoči. Ni jih bilo izgnati iz nobene postojanke. Sami od sebe so šli korak za korakom nazaj, strašni vsem, ki so se jim preveč približali. Za odpočitek po tej predigrki k tako zaželenim bitkam in zmagam ni bilo za železne nobenega časa, nobene možnosti. Čez teden dni po Przemislanyu stoji z nataknenim bajonetom v naskoku pri Grodeku. 47. vzamejo Mszano: v naskoku seveda! 27. vzamejo Cuniow: v naskoku seveda! 87., skupaj z bataljonom 7. lovcev, vzamejo Powitenski: v naskoku... Noben smrtni strah, nobena ovira, nobena zavratnost ozemlja, jih ne more zadržati. Oni vzemo, kar so si v glavo vtepli. Sedaj so se pregrizli do zmage na vseh črtah. To je bilo že popoldne dne 12. septembra. Globoko se oddihajo so se ustavili s svojimi ujetniki, s svojimi trofejami: obilavilo jih je bleščeče večerno sonce. Morda se vendar pozabijo strahote začetka, grozote pri Przemislanyu, morda se nauče celo zopet smejati. Tako lep je bil ta desetakrat zmagoviti 12. september, ko je v večernih urah onemele zadelo povelje — k umikanju.

Gori pri Rawaruski se je bila stvar drugače pletla, medtem ko so oni doli zmagali: Zmagovalci so morali radi drugih, ki so se izogibali obkolitvi premočnih sovražnih sil, nazaj, torej v nov, sedaj določen jim prostor. V Sekowo pri Gorlicah. Že so korakali po galskih cestah, na katere se je zlival galski dež. Moštva niso vedela, zakaj morajo pravzaprav zopet nazaj, ko so vendar sovražnika pravkar bridko dovolj potolkli. A nihče ni godrnjal: morda so sedaj razen smeha pozabili tudi govoriti. Stisnili so zobe in korakali.

Tako je bilo koncem septembra. V prostoru pri Sekowi se bodo mogli nekoliko odpočiti in odoleti onim pustolovskim doživljanjem, vsem onim strahotam, ki so od zadnjega tedna v avgustu črni in hitri vihrali sredi skozi njihove vrste in se kakor mora vlegli v njihove duše. Ne... Začetkom oktobra so že zopet na marš kot prvi. Przemysl treba osvoboditi. 10. oktobra primejo Ruse pri Rokietniki, jih bi-jejo dva dni, marširajo v Radymno, takoj

zopet čez grm in strn, da dospo na novodoločen kraj, v brzih pohodih proti jugu. ne počivajo ne ponoči ne podnevi. Vsi drve naprej iz vseh sil, ki so jim še ostale: korakajo neposredno, v teku v 19dnevno bitko pri Przemyslu. Vseh epizod v tej borbi krogingrog ni mogoče pripovedovati: Ni toliko »neminljive slave«. Tudi ni navada železnih, da bi sploh poročali o svojih činih. Kako so se 20. lovci bili pri Blozewu, je neverjetno. Njihovi naskoki so spravili železne v položaj, da so udri neposredno iz fronte, iz fronte so sekali in trgali sovražnika in z železnimi pestmi prijemali in potezali k sebi ujetnike: Moskale, častnike, štabne častnike — nikoli niso bili dlje od sovražnika nego 200 korakov. Ruska artiljerija, ki ni manj sijajno streljala nego pri Przemislanyu, jih ni pre-gnala. Kolera je bila črna smrt. Toda železni so se že davno zavedali, da so tudi sami nekaj takega kot črni, strahotni vitezi... Niso so umaknili. Davno je bil Przemysl oproščen, davno so stali ob Sanu. Tu — od Novega Miasta — je veljalo le še naprej, tu je bilo poravnati strašen račun, — tam, komaj dva dni daleč, je ležal Lvov...

Zvečer 5. novembra so še ujeli 2000 sovražnikov. Ena divizija se jih je domogla. Bil je divji boj, a vojski III. zbora so doslej pač še zmerom zmagali. Prišli so iz boja z 2000 ujetniki in — dobili povelje, da se umaknejo. Tu so prvič jokali. Železni ljudje, ki se niso znali več smejati, železni, ki so tudi onemeli. To je bilo najstrašnejše v strašnem: boj za bojem zmagati, povsod poraziti sovražnika, vedno biti mojster in vedno morati nazaj. Tu je bila tragika, ki je trgala srce najpriprostejšemu možu, rodila sovraštvo proti neusmiljeni, zasmehljivi osodi in izvijala z obledelih ustnic bolesterne vzdihne. Bilo je onega 5. novembra, ko je dospelo poročilo o varšavskem umikanju. V zborni zgodovini generalnega štaba je pod datumom suho zabeleženo: »Umikanje radi razmer v srednji Poljski.« Zato so morali železni tudi topot nazaj.

Gorski vrhovi se dvigajo sedaj v zgodovino železnega zbora. Vojski III. zbora marširajo po karpatskem snegu. Zopet bi morale vse anekdote, vse majhne povesti o najdrznejši hrabrosti gigantsko delo železnih le zmanjšati. V gorskem snegu stoji sedaj, mračno in trmoglavo zagrizeni v svojo zmagovito brezuspešnost. In komaj stoji v prelazu in dolini, v mrazu, ledu in snegu, že zvane tudi zopet nova bojna imena, nove trde zmage, nove divje kitice najtežjih ruskih porazov pod pestjo mračnih nezlomljivih: Bartfeld in Alsopagony, Krempna, dve dvanajstletici drugih imen, ki poročajo o naskokih, v katerih so bili ugonobljeni celi ruski polki. Ruski 190.,

LISTEK.

Ob prelazu Užok.

Pot k užoškem prelazu, katerega naše čete v trdem boju branijo proti Rusom, nas vodi v romantično dolino Unga, k njegovemu izviru. Iz Ungvara, glavnega mesta komitata Ung, vodi deželna cesta mimo razvalin gradu Nyevice v dolino. Ob cesti teče železnica, ki vodi skozi užsko dolino. Njene tračnice so dotikajo Percsenija z njegovimi velikimi kemičnimi tovarnami, v katerih se vsako leto predela nad 100.000 kubičnih metrov bukovega lesa v kemikalije, in postaje za impregniranje pragov ogrskih državnih železnic. Dubrinics, s svojo daleč znano porcelansko zemljo, in romarski kraj grško-katoliškega baziljanskega samostana, Kis Berezna, sta nadaljnji postaji; v Nagy-Berezni, sedežu upravnega okraja, je končna postaja unške železnice. Listnat gozd izginja bolj in bolj in smreka začinja prevladovati višine. Mimo slanih vrelcev v Szolyi z vasjo Knyahinya, ki je znana izza l. 1866., ko je padel tje kaj velik meteor, in mimo petrolejskega kraja Luch, dospemo po

daljšem potovanju končno do mesteca Uszok, v čegar bližini izvira reka Ung. Še nekaj kilometrov dalje in pot nas pripelje za užoškim kopališčem na sedlo užoškega prelaza, po katerem teče ena najvažnejših cest, ki vodijo z Ogrskega v vzhodno Galicijo; odtod vodi pot čez gore v divjo dolino Lyute z veliko nad 14 km dolgo gorsko občino enakega imena.

Užoški prelaz kljub svoji višini 900 m le malo spominja na znane slike alpskih prelazov. Kakor velika visoka planota leži pred našimi očmi; med pašniki in revnimi polji na obeh straneh ceste so v nerednih kupih razstresene visoke, s slamo krite kočice, po lahno dvigajočih se pobočjih pa se razširjajo manjša lesovja in gozdovi. Tu prebivajo Bojki, plemo ogrskih Rusinov, katerih revna noša in bedno opremljena prebivališča le prejasno govore o trdem boju, ki ga na teh karpatskih višinah vodijo z naravo. Njihove kočice so napravljene iz olupljenih, a neotesanih smrekovih debel; špranje zamaše na zunanji strani z mahom, a znotraj pa zamažejo z blatom, potem pa stene pobelijo z belo ilovico. Čez postavijo visoko, koničasto streho in hiša, ki je razdeljena v vežo, sobo in majhno čumnato, je gotova. Na levo ob

vhodu stoji velika, s klopmi obdana peč s svojim iz vrhja spletenim in z blatom zamazanim dimnikom. Kjer pa tega ni, uhaja dim iz peči v sobo, kjer se zbira pod stropom, ki je kmalu prevlečen s prt debelimi sajami. Na užoškem prelazu se v teh hišah redko dobi kako drugo pohištvo kakor ena postelja, surovo stesana miza in klopi ob stenah.

Dalje dol v unški dolini je dobili rusinske hiše z dvema sobama; posamezni domovi so obdani s pletenimi ograjami in združeni v večje občine. Na višini prelaza pa meji posamezna posvetla le ograja iz naredko zabitih kolov, ki se zvežejo z drobnimi smrekovimi debli. Bojki so bili nekoč za svoje razmere bogati; pečali so se z živinorejo in njej na ljubo so posekali najlepše gozde in jih spremenili v travnike in pašnike. Tedaj je postal gozd državna last in Bojki so se morali radi ali neradi lotiti poljedelstva, ki jim je bilo doslej samo postransko opravilo. Toda vsi napor v gospodarstvu so zamahnili, ker borna zemlja ne rodi toliko, da bi obdelovalca preživela. Vrh tega je železniški promet napravil konec voziški in plovni obrti in vzlet gorjan-cem zadnji zaslugek, ki se je splašal. Prelin in pretop, da bi se lotil kake do-

mače industrije, prideluje užoški Rusin dalje svojo turšico in oves.

Turšična okolica je bogatejša, kajti iz turšične moke se peče kruh in kolači in kuha »tolkan«; debelo zmleta turšica daje tudi zdrob. Na višinah pa raste zgolj oves. Iz ovsene moke se peče trdi, kolačem podobni kruh, in se melje ovseni zdrob. Razen tega je pozimi gorjancem vsakodnevna hrana bob. Ovece na višinah dajejo mleko, smetano in sir, kar rusinski kmet sam povžije. Ako poleti zaloge živil poidejo, se hranijo s surovimi stvarmi: kumarami, lesnikami, repo i. dr. Bojko sicer rad veliko je, a njegova hrana je zelo slaba; surovo maslo mu je neznana stvar, zabele ne rabi in meso ima le o praznikih na mizi. Zato griža in legar nista redka gosta med njimi, kakor tudi ne razne vratne bolezni in osepnice kot posledica nezadostne obleke v ostrem podnebu; to pa tem bolj, ker v tesnih, zadimljenih stanovanjskih ni govora o zdravstvenih pogojih. In nad temi gorjanci, ki že v mirni dobi nimajo ničesar razen najpotrebnejšega, divja zdaj že več tednov vojna vihra. Lahko si je misliti, kaka stiska vlada med njimi in kako se bodo oddahnili, ko na njihovih gorah in pobočjih zopet zavladava mir.

ruski 192. se ne bodo nikdar več bili z vojakom III. zboru. Vojakov III. zboru samih pa ne more danes noben udarec več spraviti na tla. Neranjivi so. Na svojem telesu so izkusili toliko smrtnih sil in stiske, toliko strahot in gorja, da ni ostalo drugega od njih nego jeklena okostja. Armada vé, kdo so, oni sami to vedo. Ako treba kje posebno težavne vztrajnosti, ako treba izvršiti kako delo, ki se zdi neizvedljivo, tedaj pošljejo železne. Ne govore veliko. Tudi drugi ne govore veliko o njih. Molče se jim salutira!

× × ×

Ni treba pristavljati, da so se v teh bojih junaško borili tudi vojaki 17. pešpolka ter ovenčali svojo zastavo z neminljivo slavo. 17. pešpolk je prvi priboril sebi in III. zboru ime »železni«.

Junaški čin 97. lth.

Ze več dni so si stali Rusi in Avstrijci nasproti na vzporednih višinah. V dolini med višinami je ležala vas. Straže poročajo, da se je v neki hiši, ki obvladuje cesto, ki vodi skozi dolino, vgnezdila 80 mož močna ruska poljska straža. To stražo je bilo treba pregnati. Nadporočnik Gustav Kanc se je prostovoljno zglašil za to službo.

Proti 4. uri zjutraj dne 25. februarja se je bližal nadporočnik Kanc s praporščakom Hrsterjem in 32 možmi 97. pešpolka predvidno dolini. Ko je nastopila jutranja zarja, je prišla pogumna četa na pot, katero so Rusi rabili za izmenjavanje poljske straže. Številni sledovi so se poznali v snegu. Hitra, zaporedna povelja iz okolice poljske straže so dokazovala, da je bila ta ponoči znatno ojačena. Umakniti se ni bilo več mogoče, ker je bilo že svetlo. Zato se je odločil vodja, da napade rusko premoč in da se prebije k našim četam.

Oddelek se je pripravil za boj in poslal malo patroljo proti hiši. Ostali so se, še vedno neopaženi približali sovražniku na 40 do 60 korakov. Opazili so močno sovražno kolono na cesti poleg poljske straže. Nadporočnik je dal znamenje za napad. Rusi so bili popolnoma presenečeni in so bežali na vse strani, pustivši za seboj številne mrtve. Vendar novi sovražniki in zbiraajoče se patrolje so pričele streljati od strani. Da se reši pogina, jo udarilo hkrati 97. ti v hišo, kjer je bila poljska straža, katero so takoj pobili. S trinajstimi možmi, ostankom hrabre čete, se je vgnezdil nadporočnik Kanc v hiši ter hitro vse pripravil za obrambo svojega zadnjega pribežališča. Rusi so hišo ljuto napadali. Trikrat so zaporedoma naskočili, pa so bili vedno odbiti. Kroglice so letele skozi hišo, a kljub temu naši na čudoviti način niso imeli nadaljnjih izgub. Rusi so nato zažgali hišno streho. Kmalu so se dvigali visoki plameni. V gostem dimu so vsi branilci ostali na svojih mestih. Rusi so zopet naskočili, pa so bili krvavo odbiti. Trije voji ruske pehote so nato v primerni daljavi stražili hišo, ne da bi se približali, saj je bil po človeškem račun pogina Avstrijcev gotov.

Ze so se vdiral goreči tramovi v notranjost hiše. Dim je hotel zadušiti naše vojake. Tu da nadporočnik Kanc svojim hrabrim tovarišem povelje, naj se prebijejo skozi sovražnika. Ruski pešec Pavel Ivanov Tregubev je prišločil in rešil nadporočnika in nekaj pešcev iz plamena. Enkrat na svežem

zraku se je neustrašena četica s svojimi častnikoma na čelu s puškinimi kopiti prebila skozi sovražnike in dosegla naše »prednje straže«.

Uspehi ekspedicije: 105 mrtvih (med njimi 2 častnika), 60 ranjenih in 3 ujetniki na ruski strani, okoli 7 mrtvih, 5 ranjenih in 8 ujetih Avstrijcev. Poleg tega je še sovražnik zapustil dolino.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Boji v Karpatih se razširjajo. — 7570 Rusov ujetih. — V Bukovini uničena dva ruska bataljona.

Dunaj, 6. aprila. Uradno se poroča: Boji v Karpatih se vedno bolj razširjajo. Na višinah vzhodno od doline Laborce so avstrijske in nemške čete včeraj osvojile močne ruske postojanke in pri tem ujele 5040 Rusov.

V sosednjih oddelkih je bilo z velikimi izgubami krvavo odbitih več ljutih ruskih napadov in ujetih nadaljnjih 2530 Rusov.

V jugovzhodni Galiciji se je na višinah severovzhodno od Ottinije izjalovil ponočni napad sovražnika.

Pri dne 4. aprila jugovzhodno od Uscie Biskupie poizkušenem sovražnem napadu na južni breg Dnjestra sta bila uničena dva bataljona ruskega Aleksandrovega pešpolka.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Ruski napadi pri Kalvariji in Avgustovu.

Berlin, 6. aprila. Veliki glavni stan: Ruski napadi vzhodno in južno od Kalvarije in vzhodno od Avgustova so bili brezuspešni.

Sicer je položaj na vzhodu neizpremenjen.

Najvišje armadno vodstvo.

Kalvarija leži severno od mesta Suwalki okoli 30 km vzhodno od vzhodno-pruske meje.

Nemško uradno poročilo.

RUSKO URADNO POROČILO.

»Münchner Neueste Nachrichten« poročajo iz Petrograda: Ruski generalni štab poroča dne 3. t. m. zvečer: Naša ofenziva v Karpatih se nadaljuje z enakim uspehom. Dne 1. aprila smo prodirali s posebnim uspehom od Wolje Michowe v smeri proti Užoku. Kljub trdovratnemu odporu avstrijskih čet in njihovim vztrajnim protinapadom potiskajo naše čete sovražnika nazaj. Tekom 1. aprila smo ujeli okoli 100 častnikov in nad 7000 mož ter zaplenili nekaj dvanajstoric strojnih pušk (?). Na ostalih oddelkih bojne črte ni nobene bistvene izpremembe.

VELIKA NOČ V KARPATIH.

Budimpešta, 6. aprila. »Az Est« poroča s severnega bojišča: Nova razporedba naših karpatskih čet na obeh straneh Cisne in Berechi Gona na nove, ugodnejše postojanke se vrši v polnem redu. Pri teh operacijah smo izpraznili le nekaj malih krajev. Med velikonočnimi prazniki so se boji nadaljevali z nezmanjšano silovitostjo. Na veliko soboto so naperili proti našim postojankam posebno ljute napade z očitnim namenom, da nam motijo dan Vstajenja. Značilno za postopanje sovražnika je tudi, da je na veliko nedeljo, ko so naše čete napravile protinapade, ki so Rusom

zadali velike izgube, sovražnik po parlamentarju prosil, da bi smel praznovati Veliko noč brez grmenja topov.

»Magyar Ország« poroča: Karpatske čete so imele v soboto pridige. V nedeljo so peljali čete v bližnje cerkve. Na veliki četrtak in petek je vojna pošta prinesla bojujočim se četam velikonočna darila.

IZ BOJEV V KARPATIH.

Budimpešta, 6. aprila. »Magyar Hirlap« poroča iz Karpotov: Zakaj da se zavlačuje odločitev na približno 120 kilometrov dolgi karpatski bojni črti že več tednov, dasi je tako ofenziva kakor obramba izredno ljuta, nam pojasnuje tole: Karpatska bojna črta, ki se razteza od Dukle do bukovinske meje, ne tvori prave celotne črte, marveč jo tvorijo manjša in večja ozemlja, ki jih marsikje ločijo nepremostljive ovire, a strateško tvorijo celoto. Taka ozemlja tvorita dolini Ondava in Laborca, črta Cizna—Baligrod in črta Baligrod—Užok. Vsako ozemlje ima svoje posebnosti, ki omogočujejo, da se kretajo posamezne čete in so včasih celo potrebne. Cela bojna črta je zato kljukasta in bi bila na ravnini nesmisel. Boji v posameznem ozemlju so neodvisni od bojev v ostalem ozemlju, dasi doseženi uspehi v enem ozemlju vplivajo tudi na dogodke v drugih ozemljih. Boj se torej ne bje enotno in uspehi malih podrobnih bojev ne dovedejo k odločitvi. Umevno je, da slabe ozemeljske razmere uspeh še zavlačujejo.

Iz vojnega poročevalskega stana se poroča z dne 6. aprila zvečer: Karpatski boji se vedno bolj razširjajo. V dolini Laborce smo dosegli uspehe. Velika noč je prinesla v Karpate lepo, solčno vreme. To vreme je silovitost bojev še povišalo. Včeraj se je razširila bitka tudi na naše levo krilo, tako da se sedaj vrši silovito borenje od reke Ondave tja do užoškega prelaza.

Samoobsebi umljivo se bitka razdeli na veliko vrsto posameznih bojev, ki so pogosto ločeni med seboj po dolgih razmeroma mirnih bojnih črtah. Lepim uspehom, ki smo jih mi izvojevali, stoje nasproti uspehi, ki jih je pridobil sovražnik. Niti enih ni drugih se ne sme precejevati. V kolikor se more pregledati dogodke, se ni tako hitro pričakovati odločitve.

MAŽARI O RUSKEM VPADU NA OGRSKO IN TEŽAVNIH BORBAH.

»Pesti Hirlap« piše v uvodnem članku: Vojna se je končno prenesla k nam. Treba, da ji pogledamo v oči. Dokler se je vršila daleč od nas in smo zvedeli o njej samo iz častniških poročil, se je dalo opravičiti, da je bil večji del naših ljudi več ali manj ravnodušen nasproti vojni. A zadnje dni se je ogromna ruska sila vrgla na Karpate, da prode mažarsko vojno črto in udre na Ogrsko. To se Rusom doslej ni posrečilo. A prišel je končno čas, da se prebudi mažarsko javno mnenje, da se zave vse resnosti tega ruskega vpadu in da vsak moški, ki more nositi orožje, zadosti svoji patriotični dolžnosti. Izprememba ruske fronte, da so namreč sedaj sklenili z vsi silo prodreti na Ogrsko, je gotovo najvažnejši dogodek svetovne vojne. Ni to samo naša stvar, nego tudi stvar Avstrije in Nemčije, da najbogatejši del zavezniške zemlje, Ogrsko, obranita pred ruskim pustošenjem. In v tem času, ko opozarjamo Mažare na boje v Karpatih, jim takoj v pomirjenje tudi povemo, da v tem boju nismo sami, marveč da so tu spojeni interesi naših zaveznikov in da nas branijo njihovi vojaki. Stvar Rusov je, da s svojo sedanjo strateško izpremembo prav nič ne služijo koristim entente. Rusi vedno ravna s stališča svojih specialnih ruskih

interesov ter imajo največje ambicije, da pustošijo poedine dele Avstrije, potem pa zopet Ogrske. To se sedaj opaža v borbah v Karpatih. Rusko vojno poveljstvo si menda pač ne domišlja, da bi moglo kdaj v življenju iztrgati le en sam kosce mažarske zemlje. Očitno je, da je cilj te ruske ofenzive samo ta, da opustošijo našo plodno deželo in s tem vplivajo na vojno, da preprečijo aprovizacijo monarhije in Nemčije s pridelki z rodovitnih ogrskih njiv. Rusi menijo, da smo mi najjačji dobavitelji živil za našega nemškega zaveznika. Kozaki torej žele prodreti v našo žitnico in se nadjajo pri tem, da se predvsem sami dobro najedo, drugo pa opustošijo in nam povzročijo čim večjo materialno škodo. Ta ruski razbojniški vpad je pedant angleški izstradalni taktiki. Z ustanovljenjem te diagnoze je pa že tudi predpisano zdravilo. Očitno je, da Nemci sami čutijo, da je ena največjih koristi ta, da se plodna mažarska zemlja zaščiti pred vsako sovražno invazijo. Danes je Ogrska postala središče svetovne vojne in zato moramo napeti vse svoje sile, da vržemo napadalca nazaj. Narava naših Karpotov je taka, da se more sovražnik skriti za vsakojaka naravna zavetišča ter je zato velevažno, kakšne postojanke si izberó naše čete. Mi moramo te prednosti tem bolj izrabiti, ker poznamo svojo deželo bolje nego sovražnik ter si moremo v labirintu teh klancev in tesni izbrati boljše postojanko. Kakor rečeno, smo pa prepričani, da Rusom ni za Karpate, nego žele priti preko Karpotov na naše plodne poljane in njive. Njihov vpad je ekspedicija po živem. Mi torej ne branimo samo svoje domovine nego tudi naš vsakdanji kruh. To naj služi kot opomin naši javnosti, zlasti oni, ki je bila doslej povsem ravnodušna, ker je prišel čas odločne borbe, iz katere se ne more nihče pod nobenim izgovorom izviti. V tem času so prenehali vsi osebni interesi. Strahopetnost je danes izdajstvo domovine. Za vsakega moškega, naj je vojak ali navaden državlján, je danes samo ena pot postenja: pot, ki vodi v Karpate.

NEMSKA JUŽNA ARMADA V KARPATIH.

Graški listi poročajo:

Frankobrod, 6. aprila. »Frankfurter Ztg« poroča iz Berolina: Čestitka odposlana po vrhovnem poveljniku avstro-ogrskemu armade nadvojvodi Frideriku pruskemu generalu pehote pl. Linsingenu in njegovemu generalnemu štabu zopet spominja, da se v Karpatih bori ramo ob ramo z Avstrijci cesarska nemška južna armada, ki ji poveljuje general Linsingen. Vsakdanja vojna poročila avstrijskega armadnega vodstva in blesteča poročila vojnih poročevalcev to nemško južno armado redko omenjajo. Gotovo redkokrat le zato, ker se smatra samoobsebi umljivo, da se hrabrih bojev, ki zahtevajo nadčloveških sil, udeležuje tudi ta južna armada, česar se občeinstvo, kakor se zdi, ne zaveda vedno. Razveseljivo je, ker na to širšo javnost čestitka maršala nadvojvode Friderika zopet opozarja.

KARPATSKA BITKA POD PLAZOVI.

Amsterdam, 6. aprila. »Echange Telegraph« poroča iz Varšave o nekem boju v Karpatih: Dne 13. marca se je razvil boj, ki je trajal šest ur. Ves čas je snežilo, dokler ni snežen vihar sprožil snežen plaz, ki bi bil skoraj obe bojujoči se stranki pokopal. Vojaki tu in tam so vstali in so v snežnem viharju streljali naprej. Med bojem se je utrgal drugi plaz, ki je zmešal prijatelje in sovražnike in je nastala nevarnost, da vse pokoplje. Nekaj vojakov je zlezlo izpod snega. Dajali so si z roko znamenja, naj se neha streljati, da rešijo tovariše iz skupne nevarnosti, kar se je tudi zgodilo.

IZGUBE RUSKIH ČASTNIKOV.

Berlin, 6. aprila. 29. m. m. objavljeni seznam izgub ruskih častnikov izkazuje 21 polkovnikov in podpolkovnikov. Moskovski grenadirski polk je izgubil že štirikrat svojega poveljnika.

JUNASTVO HRVATSKIH POLKOV.

Redki so slučaji, da bi naša uradna poročila imenoma hvalila junaška dejanja posameznih narodov. Junaštva hrvatskih polkov pa ni bilo mogoče zamolčati in tako so junaški naši bratje že večkrat želi skromno a zaslužno posebno zahvalo. Spominjamo na nedavno objavljeno najvišje armadno povelje, v katerem ukazuje najvišji armadni poveljnik nadvojvoda Friderik, da se hrvatskim četam v njihovem materinem jeziku izreče njegova pohvala in zahvala. Sedaj pa je poveljnik 28. osješkega domobranskega polka podpolkovnik Mesič izdal sledeče dnevno povelje:

Na povelje poveljnika 15. infanterijske divizije razglašam: Častitam svojim hrabrim četam, ki so se s tako ogromno požrtvovalnostjo in hrabrostjo uspešno ustavljale sovražnemu naskoku. Številni ujetniki, dosežaj 5 častnikov in 500 mož, in velike sovražnikove izgube pričajo o vašem uspehu. S ponosom stojem vam na čelu pričakujem, da boste tudi z naprej brezpogojno držali našo črto. Upam, da bodo vsi

Italijani na Goriškem pred 400 leti.

(Konec.)

Toda Maksimilijan ni mogel pozabiti Italijanov, ki so tako izrabili njegov položaj na severu, da so se polastili obrežja ob Adriji in lepe Goriške. Nikakor ni hotel pustiti, da bi oni trajno obdržali Trst, Reko, Istro ter njih zaledje — našo Goriško. Dohod k morju in izgubljen dežele je hotel na vsak način dobiti zopet nazaj.

Iskal je zveznikov in jih tudi dobil. Sklenil je zvezo z Ludovikom XII., francoskim kraljem, ki je bil razjarjen, da so Benečani sklenili mir brez njega; zvezel se je dalje s kraljem Aragonije (na Španskem) in papežem Julijem II., katerima je bila beneška ljudovlada nekatere kraje po krivici zasedla. Zveza se je sklenila 10. decembra še istoga leta 1508.

Benečanom se je kmalu pričelo slabo goditi. Papež je nad njimi razglasil izobčenje iz cerkve. Od Francozov so bili pa hudo tepeni. Kmalu so avstrijske čete došle tudi v Gorico, zasedle goriški grad in zavzele Kormin, Bovec in Tolmin so postali tudi zopet avstrijski. Hudi boji so se vršili za Trst, Reko in Istro. Toda tekem l. 1509. so se Italijani morali umekniti tudi od tam.

Le Gradiška ob Soči, ki je bila zelo utrjena in že od prej važno oporišče

v beneških rokah, je ostala še nadalje pod oblastjo republike. Avstrijske čete so jo l. 1510. skušale sicer zavzeti, a so bile vržene nazaj.

L. 1511. so se boji za Goriško znova pričeli. Benečani so poskušali zavzeti Trst, naj velja kar hoče; a ni se jim posrečilo. Strašno je trpelo pri tem ubogo prebivalstvo. Beneški vojskovodja Civrano je pustošil vse do Postojne. Toda na Notranjskem ga je avstrijski general Frankopan zvalil v past ter ga pri Senožečah popolnoma pobil. Avstrijske čete so pričele tedaj vračati nemilo za nedrago. V septembru 1511 so vpadle čez karnske planine v Benečijo, zavzele Videm ter ga prisilile, da je moral plačati 3000 zlatov vojnega davka. Tudi Gradiška je padla tedaj.

A Gradiške Benečani niso hoteli kar tako zlepa pustiti. Zbrali so nove čete in boj za Gradiško se je pričel, ljut in srdit. Avstrijci so še pravočasno spravili v trdnjavo dovolj posadke in živeža. Benečani so jo pričeli oblegati pod vodstvom generala Grimanija, ki je bil med tem Kormin zopet zavzel in njegovo zidovje razrušil. Benečani so napravili bojne jarke krog in krog in rili po njih vedno bližje proti trdnjavi. Posadka se je borila z največjim junatvom; opetovano je napravila celo izpade ter prizadela Benečanom zelo

občutne izgube. Samo pri enem naskoku so Benečani izgubili več kot 1000 mož, za tedanje razmere ogromno število. Hrabra posadka bi bila se konečno morala vendarle udati, toda prišla je pomoč iz Gorice in s Krasa. In Benečani so bili vrženi nazaj.

Posadka je res slavno rešila svojo nalogo.

Zima, ki je med tem pričela, je nadaljnim bojem v l. 1511. napravila konec. Proti koncu naslednjega leta 1512. so pa boji znova izbruhnili. Avstrijci so bili zasedli trdnjavo Marano, nedaleč od sedanje avstrijske meje ob morju, kar je republiko strašno razburilo. Pregovorili so prebivalce kraja Muzzana, naj preprečijo vsak dovoz živeža v Marano. Sovražniki so bili pač do skrajnosti razljučeni drug na drugega. Frankopan je pri tisti priliki zasedel tudi utrdbe Strassoldo in Tržič v sedanji Furlaniji, ki je bila tekaj — kakor razvidimo — še po velikem delu pod oblastjo republike.

Tako se je vlekel boj naprej skozi celo leto 1514. Vendar Benečani niso mogli več uspeti. Goriške in Trsta niso mogli več dobiti v svojo oblast. In dasi se mir ni takoj sklenil med Habsburžani in beneško republiko in je meja med obojima še dolgo časa ostala nedoločena, na Goriško od tedaj Italijani niso več prišli.

junaki pohvaljeni. To dajem v splošno znanje. Poveljnik 15. infanterijske divizije.

Ponosni smo, da je večji del tega uspeha pripisovati junaštvu našega polka. Tako je bilo že večkrat in tako bo tudi v bodočnosti. Slava padlim bratom! Čast junaštvu hrvatskih domobrancev. Živio kralj!

Poveljnik 28. osješkega domobranskega polka

Mesič, podpolkovnik.

× × ×
IZ ČRNOVIC.

Črnovice, 6. aprila. Poslovati sta pričeli bukovinska trgovska in obrtna zbornica in hranilnica. V Črnovice se je pripeljal prvi vlak z Ogrskega.

× × ×

IZ VZHODNE GALICIJE.

Beg iz Kolomeje.

»W. Kuryer Polski« objavlja pismo neke Poljakinje iz Kolomeje. Iz pisma povzemamo:

Do konca septembra lanskega leta smo se čutili v Kolomeji varne. Zadnjega septembra po noči so prebivalci kar naenkrat dobili vznemirljive novice. Več meščanov je na vozovih zbežalo proti Ogrski. Mi smo se pa z vlakom odpeljali proti Stanislovu, kjer je bilo vse preplašeno. Hoteli smo dalje proti zahodu, a ni bilo moč. Rusi so zasedli Stanislov brez boja. Iz Stanislova smo se zopet vrnili v Kolomejo. V Kolomeji je bilo strašno. Od sorodnikov iz Lvova smo dobili nekoliko pisem, ki nam opisujejo, kako se godi meščanom pod rusko vladjo.

V Lvovu in okolici.

V Lvovu so Rusi oropali prazna stanovanja ter pohištvo odpeljali v Rusijo. Boda je nepopisna. Uradniki ne dobivajo plače. Dvorni svetniki in drugi uradniki hodijo v ljudske kuhinje in dobivajo podporo od mesta.

V bližnji Lvovski okolici so vse vasi uničene. Draginja je velika. Rusi so poljske starine iz Lvovskih muzejev odpeljali v Petrograd. Več ljudi so odpeljali v Sibirijo. Kolodvor je podoben hlevu. V čakalnicah so bili konji.

V manjših mestih in vaseh so kozaki neusmiljeno gospodarili in ropali. Žene so strašno trpele. Mnogo jih je pomrlo. V večjih mestih je nekoliko bolje.

Rusko gospodarstvo v Kolomeji.

V Kolomeji so zapuščena stanovanja »plenili«; različno pohištvo so odpeljali. Avtomobili so vozili pohištvo, odpeljali so 58 klavirjev; poseben teden je bil namenjen za transport blagajin in telefonov. V zapuščenih stanovanjih so vse pobrali. Vsi so plenili, od generala do prostaka. Sama sem videla, kako je mestni poveljnik pod pazduho nesel uropane čevlje. Moja znanca je videla generala, ki je med revizijo v svoje žepe spravljaj srebrno namizno orodje. Mnogo stanovanj in lepih vil so izpremenili v konjske hleve. Po noči nismo bili varni pred roparskimi napadi. Po mnogih prošnjah sem dosegla, da je naša hiša strazila šest vojakov. Še generali in polkovniki ne morejo krotiti kozakov.

Pod vojaško vladjo nismo bili varni pred roparskimi napadi. Ko je pa prišla ruska civilna vlada, je začela delovati policija in vohunstvo. Za prazen nič so aretirali meščane in jih gonili v Sibirijo. Mogoče se je bilo odkupiti s 5000 rublji. Najprej so aretirali bogate žide, potem Rusine, nazadnje Poljake.

V skrajni stiski smo vedno zaupali v Avstrijo in njeno armado. Ruskim obljubam nismo verjeli. Željno smo čakali avstrijskih čet.

Rešitev.

Dne 16. februarja so začeli Rusi trumoma bežati. Najprej vladni krogi in njih prijatelji, potem tren in nazadnje čete. Z zanimanjem smo gledali nagli beg Rusov. Nad nami so žvižgale kroglice. Zadnji so bežali kozaki in še na begu plenili. Več Rusov se je poskrilo po hišah; potem so se udali našim četam. Slovesno zvonjenje je naznanjalo prihod naših prednjih straž. Bilo je ob sedmih zvečer. Naslednje jutro so prišle še druge čete. Ljudje so bili nepopisno veseli. Meščani so prinašali vojakom jedi, cigarete; vabili so jih v svoja stanovanja.

Nazadnje so prišle naše ljubljene legije. Nepopisno veselje. Legijonaši so se nastanili v meščanskih hišah. Pri nas sta stanovala dva. Med njimi je bilo mnogo znancev iz Lvova, nekoliko jih je iz Ruske Poljske. Povsod veselje in prepevanje domoljubnih pesmi, da skoraj ne slišimo gromenja topov. Nemirno čakamo raznih novic in trdno zaupamo, da smo za vedno rešeni Rusov.

GALIŠKE ZANIMIVOSTI.

Krakov, 6. aprila. »Ukrajinska korespondenca« poroča: Ravnatelj zavarovalne družbe »Dnjestr« dr. Fedak, ravnatelj kreditne zadruge dr. Ochrymowicz in Zajączowski, rektor duhovskega semenišča dr. Bocian in muzejski ravnatelj dr. Swiecicki so bili aretirani in odpeljani v notranjo Rusijo. Zaprlji so tudi približno 400 grško-katoliških duhovnikov, ker so oyrirali

izpreobračevalno delo pravoslavnih ruskih misijonarjev. Izgnali so nadalje ravnatelja gališke zveze petrolejskih producentov dr. Wasserbergerja, ker ni hotel javiti zaloga petroleja.

NA RUSKEM POLJSKEM RAZDJANIH 1000 CERKVA.

Krakov, 6. aprila. Kakor poroča »Kurier Warszawski«, je bilo na poljski zemlji v sedanji vojski uničenih do 1000 cerkva. V Varšavi se je ustanovila posebna komisija, ki po vojski zopet zgradi uničene cerkve.

RUSI PROTI ŽIDOM.

Petrograd, 16. aprila. »Ruskija Vjedomosti« objavlja članek načelnika »Angleškega društva prijateljev Rusije« St. Grahama v »Englisch Review«, ki med drugim izvaja: Merodajni ruski dvorni krogi sodijo, da naj judje po vojski ne pričakujejo, da jim razširjajo njih pravice, marveč vzeti jim nameravajo celo njih dosežanje pravice in jim priznajo edino koncesijo, da se bodo smeli lažje kot dozdaj izseljevati v Ameriko.

DRAGINJA V PETROGRADU.

Petrograd, 6. aprila. (Kor. urad.) »Rječ« poroča: Živila v Petrogradu so se izredno podražila, a še hujše je še, ker pričakujejo, da popolnoma zmanjka živil. Dvomi se nanj, če je mogoče v sedanjem vojnem stanju dovažati živila. Pomanjkanje živil demoralizira prebivalstvo in duši navdušenost za vojsko.

Srbi polzkusili zasesti Ciganski olok.

Budimpešta, 6. aprila. »Pesti Naplo« poroča z južnega bojišča: Srbske čete so se te dni s pomočjo čolnov poizkušale izkrcati na Ciganskem otoku pri Belgradu. Naši so jih pustili, da so prišli blizu, nato so pa pričeli streljati iz strojnih pušk, kar je povzročilo veliko zmešnjavo med Srbi, ki so hitro pobegnili.

Obsireljevanje Bara.

Dunaj, 7. aprila. Dva avstrijska hidroplana sta obstreljevala Bar in znatno poškodovala kolodvor.

Boji ob srbsko-bolgarski meji.

Niš, 6. aprila. Srbski dopisni urad poroča z dne 3. t. m. uradno: Minulo noč proti 2. uri so napadli številni bolgarski četaši v vojaških uniformah našo stražnico pri Valandovu. Naše obmejne straže so bile potisnjene nazaj in so se umaknile proti kolodvoru Strumica. Ob 5. uri so Bolgari zasedli vse višine na levem bregu Vardarja. Boji se nadaljujejo. Število mrtvih in ranjenih je na obeh straneh znatno. Pravijo, da so Bolgari zaplenili dva srbska topa. Ranjenci pripovedujejo, da so se Bolgari bojevali pod vodstvom častnikov in da so tvorili cel polk. Mnogo jih sodi, da to niso bili četaši, ampak vojaki redne bolgarske vojske. Telefonske in brzojavne zveze z Gevgeli in Solunom so pretrgane.

Sofija, 6. aprila. »Kambana« izjavlja, da ni noben bolgarski častnik ali

vojak prestopil meje. Dokazano je, da so vse dosedanje obmejne spopadi posledica težkoč, ki jih napravljajo srbski obmejni vojaki bežečim macedonskim Bolgarom. Zadnji spopad je delo tamošnjih lokalnih čet, ki sestoje večini iz Turkov. Krivda zopet zadene srbske oblasti, ki plenijo prebivalstvo in je izpostavljajo nevarnosti, da umre lakote.

Bomba na vrtu grškega poslaštva v Sofiji.

Sofija, 6. aprila. (Kor. urad.) »Agence Telegraphique Bulgare« poroča: Popolnoma izmišljena so poročila o napadu na tukajšnje grško poslaštvo, kjer da so našli na vrtu bombo. Po napadu v tukajšnji mestni kazini so se našle bombe na raznih točkah v mestu, eno so našli tudi blizu grškega poslaštva, ki jo je vrgla najbrž proč kaka oseba, ki se jo je hotela iznebiti, da se izogne neprijetnostim hišne preiskave. Sodnik, ki mu je bila poverjena preiskava, se je podal nekaj dni po napadu na vrt poslaštva, da se boljše pouči o okolnosti, kako da je bila bomba odložena. To se je zgodilo že pred enim mescem in z ozirom nato se je skovala bajka o proti grškem poslaštvo naperjeni zaroti.

Grške čete na bolgarskih tleh.

Atene, 7. aprila. Neka bolgarska četa je prekorčila grško mejo in ogrozila Doiran. Grška vlada je odposlala ojačenja.

Na morju.

MESECA MARCA IZGUBILA ANGLIJA 33 PARNIKOV.

London, 6. aprila. (Kor. ur.) Trgovski urad poroča, da je bilo meseca marca izgubljenih 33 angleških parnikov z vsebino 61.383 ton. Med njimi je bilo torpediranih 26 ladij z 29.449 tonami, ena ladja s 115. tonami je pa zavozila na mino. Izgubilo je življenje 217 mož. Jadrnice je izgubljenih 25 z 8110 tonami; 3 med njimi so bile torpedirane.

FRANCOSKA BO OBOROŽILA SVOJE TRGOVSKE LADIJE.

Ženeva, 6. aprila. Lyonski listi poročajo, da se hočejo Francozi proti nemškim podmorskim čolnom zavarovati s tem, da oborožijo trgovske ladje. Ker je moštvo francoske trgovske mornarice vedno služilo v vojni mornarici, bi se dobilo dovolj mož, ki bi znali rabiti male topove na trgovskih ladjah.

»FRINZ EITEL FRIEDRICH.«

Rotterdam, 7. aprila. »Daily Chronicle« poroča, da je nemška pomožna križarka »Frinze Eitel Friedrich« ušla. DVA NEMŠKA PODMORSKA ČOLNA POTOPLJENA?

Nekateri listi zabeležujejo londonska poročila po katerih bi bili Angleži oziroma Francozi pri Dieppe potopili en nemški podmorski čoln, pri Manici pa tudi en nemški podmorski čoln. Poroča se, da so jim razstrelili periskope in iz tega sklepajo, da sta se čolna potopila.

ANGLEŠKA JADRNIC POTOPLJENA.

London, 6. aprila. (Kor. ur.) Reuterjev urad poroča: Iz Blytha se javlja, da je bila angleška jadrnica »Acantha« včeraj v Severnem morju na višini Longtona torpedirana. Posadko, 13 mož, je rešil neki švedski parnik.

ANGLEŠKI PARNIK

»NORTHLANDE« TORPEDIRAN.

London, 6. aprila. (Kor. ur.) Na višini Beachy Heada je bil torpediran

angleški parnik »Northlande«. Moštvo so rešili.

POTOPLJEN ANGLEŠKI PARNIK.

Berlin, 6. aprila. »Lokalanzeiger« poroča iz Amsterdama: Angleški parnik »City of Bremen« je ob severni obali Angleške neki nemški podmorski čoln torpediral in potopil. Dva moža sta utonila, 13 mož se je rešilo.

ANGLEŽI NEVOLJNI NA SVOJO VOJNO MORNARICO.

London, 6. aprila. (Kor. ur.) Mornariški dopisnik lista »Morningpost« piše: Opustošenja po nemški podmorskih čolnih trajajo z izizivajočo enakomernostjo od Severnega morja do Finisterre. Položaj je nekaj posebnega. Na eni strani nam pripovedujejo, da izvaja angleško bojno brodovje popolno gospodstvo na morju, na drugi strani pa čitamo vsak dan poročila, da smo izgubili v domačih vodah eno ali več ladij. Naše veliko brodovje se nekeje nahaja in dejstvo, da obstoja, sili Nemčijo, da izvaja morski rop pod morjem. List nadaljuje: Kaj koristi, če se zgradi ladja, ki stane 11 in pol milijona funtov šterlingov, če ne more ladja na morje izvoziti v veliki daljavi od središča podmorskih čolnov. Če bi bil sovražnik tako uljuden in bi nas povabil na bitko sredi Tihega morja, bi bilo vse lepo. Podmorski čolni in mine so popadle dejansko zdaj naše bojno brodovje med vetro in vodo in ni misliti, da so ti novi elementi le začasni ali pa netehtni. Vprašanje mogoče reši povodno letalo, a to je bolj godba bodočnosti kakor sedanjosti. Upajmo, da se vprašanje reši.

Sirašni viharji na morju.

London, 6. aprila. (Kor. ur.) »Zentral News« poročajo iz Washingtona: Ob zadnjem viharju je utonilo na morju 75 mož.

Japonci in Kitajci.

Haag, 6. aprila. »Times« in drugi angleški listi poročajo, da Japonska ni samo odklonila kitajsko zahtevo, da umakne ultimatum, ampak je svoje pogoje celo poosttrila. Brezdvomno hoče Japonska ta spor rešiti z vojaškimi operacijami.

V pekinških oficijelnih krogih so presenečeni, kitajska armada in ljudstvo pa želita vojske. Tsingtau so Japonci izpremenili v velikansko zalogo vojnega materiala. Dva oborožena oklopna vlaka stojita tam pripravljena. Po vsem tem, kar se je zgodilo, sodijo, da Japonci ne bodo podali formalne vojne napovedi.

Demonstracije proti Japoncem v kitajskih provincah trajajo dalje. Številni japonski trgovci so zaprli svoje trgovine in zbežali v domovino.

Boji na Kavkazu.

»Daily Telegraph« poroča iz Petrograda, da Rusi v Kavkazu krepko napredujejo. Na ruskem ozemlju ni več skoro nobenih turških čet, ki stoje pri Čorohdalu samo še kaka 2 do 5 km od meje.

Carigrad, 6. aprila. (Kor. ur.) Glavni stan objavlja sledeči komunik: Na kavkaski bojni črti je napadel sovražnik naše prednje straže pri Iškani blizu meje. Naše čete so po ljutem 18 urnem boju zagnale sovražnika čez mejo. Naše čete so zasedle sovražne vasi v okolici Khosorja in Parakesa južno od Tauškerta.

Boj za Carigrad.

TURŠKO URADNO POROČILO O DARDANELAH.

Carigrad, 6. aprila. (Kor. ur.) Glavni stan poroča: Danes in včeraj ni sovražnik proti Dardanelam nič resnega podvzel. Včeraj sta otvorili 2 sovražni oklopni ožen na naše baterije od vhodu v Dardanele; izstrelili sta 300 granat ne da bi bili dosegli kak uspeh. Nasprotno so dognali naši opazovalci, da so zadele kroglice naših baterij eno sovražno oklopnico in en torpedni rušilec. Na ostalih bojiščih ni nobenih posebnih izprememb.

TURKI UTRJUJEJO ODRIN.

Iz Sofije poroča »N. R. Courant«, da Turki zbirajo v okolici Odrina vojaštvo in postavljajo topove na utrdbe. Sodi se, da je to varnostna odredba proti morebitnemu nastopu Bolgarije. Isti list poroča, da je bil Goltz-paša pooblaščen, da v imenu Turčije ponudi Bolgariji mejo Enos-Midia, če ta ostane nevtralna.

ZADNJE ANGLEŠKE IZGUBE PRED DARDANELAMI.

Atene, 7. aprila. »Journal of Tenedos« navaja izgube zaveznikov pri zadnjem napadu na Dardanele. Tri oklopne križarice in 2 torpedovki so se potopile, 4 oklopne križarice so težko poškodovane.

11 PREVOZNIH LADIJ POTOPLJENIH.

Carigrad, 6. aprila. V Pireju je tropsorazum nakupil ladje za izkrcanje. Parnik »Andros«, ki je last neke grške družbe, bi

Ruske čete v Karnatih.

moral, kakor izve »Tanin«, te ladje spraviti v Mudros, pristanišče otoka Lemnos. Sredi Egejskega morja je pa nastal silen vihar. 11 od 12 ladij z 39 možmi se je potopilo.

ZAVEZNIŠKE ČETE NA OTOKU LEMNOS.

Atene, 6. aprila. »Simaea« poroča, da je na otoku Lemnos 16 do 17 tisoč mož angleško-francoskih čet. Od teh jih je 7 do 8 tisoč v Mudrosu, ostali so na ladjah, ker jih na otok ni mogoče več spraviti.

DARDANELE BODO STALE ŠE VELIKO ŽRTEV.

Berolin, 6. aprila. Dopolnjen »Times« na Mytilenah pripravlja javnost na to, da bodo Dardanele stale še velike žrtve. Turške postojanke so na obeh bregovih silovito ojačane. Turški topovi se nahajajo v sijajnih postojankah in so jim poslali veliko streljiva. Topovi so tako razvrščeni, da jih kroglice z ladij ne morejo zadeti, kljub temu pa upajo zavezniki, da izvedejo akcijo.

TURKI POBILI 1800 FRANCOZOV IN ANGLEŽEV.

Berolin, 6. aprila. »Vossische Zeitung« poroča iz Rima: »Giornale de Italia« poroča: Zavezniki so izkrcali na azijskem bregu Dardanel 1800 mož. Turki so to četo napadli in pobili vseh 1800 mož.

IZJAVA GRŠKE VLADE.

Atene, 6. aprila. (Kor. u.) »Agence Athenes«: Tiskovni urad objavlja naslednji komunike: Glede na dogodke, ki so se dogodili po nastopu sedanje vlade, izjavlja ta, da kralj ni nikdar privolil, da bi se uvedla pogajanja radi odstopa grškega ozemlja, ker ni nikdar odobril tozadevne predloge. Vlada se čuti dolžno, da to objavi vsled zadnjih informacij, ki jih je Venizelos poslal listom.

Italija.

ITALIJANSKI GENERALNI ŠTAB.

Rim, 6. aprila. General Porro je imenovan za drugega načelnika generalnega štaba.

KRALJEVA PREPOVED.

Rim, 6. aprila. »Frkf. Ztg.« poroča: Kraljev odlok prepoveduje prodajati ali izposojati tujcem ladje in plavajoč material.

RUSIJA GROZI ITALIJI.

Petrograd, 6. aprila. »Ruskoe Slovo« grozi Italiji in Rumuniji, če ne opustita nevtralnosti in nastopite na strani entente, sicer bodo zavezniške čete Italijo takoj izstradale, Rumunijo pa ruske čete preplavile.

TIBERA ZOPET PRESTOPILA BREGOVE.

Rim, 6. aprila. Tibera je v Vignale zopet prestopila bregove. Oviran je zato promet železnic.

Resen položaj na Portugalskem.

Kodanj, 6. aprila. Brzjavke iz Madrida opisujejo položaj na Portugalskem zelo kritično. Po celi Portugalski so razširjene revolucionarne zarote, ki hočejo strmoglaviti republikansko vlado. Portugalski listi odkritko napovedujejo, da lahko izbruhne revolucija vsak trenutek. Živil v Portugalski zelo primanjkuje.

Madrid, 7. aprila. V Braganzi, Chavezu in Bragi so portugalski rojalisti proglasili republiko.

Izgredi v Coimabri.

London, 6. aprila. (K. u.) »Times« poročajo iz Lizbone: Resni izgredi so izbruhnili v Coimabri med procesijo na veliki petek. Izgrede je povzročila neka skupina voditeljev demokratov zbrana v neki lekarni, ki je psovala vernike. Med izgredi se je tudi streljalo. S strehe lekarne so vrgli 5 bomb, ki so ubile 5 oseb. Razljučen ljudje so opustošili lekarno in lekarnarjevo stanovanje.

Stavke na Angleškem.

London, 6. aprila. (Kor. u.) V Liverpoolu je med 2000 pristaniškimi delavci, ki so pričeli stavkati v petek, pričelo zopet delati 500. V okrajih Birmingham in Walsall je izjavilo 3000 usnjarskih delavcev, da v sredo ne pridejo več na delo, če jim ne zvišajo plač. V navedenih okrajih izdelujejo večino usnjarskih izdelkov za novo armado.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Hudi francoski napadi med rekama Maas in Mosel.

Berlin, 6. aprila. Veliki glavni stan: Francozi so od včeraj med rekama Maas

in Mosel posebno delavni. Z močnimi silami in številno artiljerijo so napadli severovzhodno, vzhodno in jugovzhodno od Verduna kakor tudi pri Ailly, Apremontu, Flirey in severozahodno od Pont-a-Moussona.

Severovzhodno in vzhodno od Verduna se napadi v našem ognju sploh niso razvili. Jugovzhodno od Verduna smo jih odbili. Na vzhodnem robu višin ob reki Maas se je sovražniku posrečilo, da se je v malem delu našega prvega jarka mimo grede ustalil. Tudi tu smo ga ponoči vrgli nazaj.

Boj pri Ailly in Apremontu se je vršil tekot noči brez vsakega uspeha za sovražnika. Ljuto se je bojevalo v okolici Flireya. Več francoskih napadov je bilo odbitih.

Zahodno od gozda Pretre se je izjalovil močan napad severno od ceste Flirey—Pont-a-Mousson.

Kljub težkim izgubam, ki jih je imel sovražnik v teh bojih, je vsled ponovne razdelitve sil pričakovati, da bo tu svoje napade nadaljeval, ker se je popolna brezuspešnost njegovih naporov v Champagni jasno pokazala.

Najvišje vojno vodstvo.

Francoska uradna poročila.

Bariz, 6. aprila. Uradno poročilo izdano 3. t. m. popoldne izdaja: V ozemlju Somme pri La Boisele in Dompierre se nadaljuje podzemski boj s podkopi za nas uspešno. Število ujetnikov v Priestergozdu severno zahodno od Pont-a-Moussona od 30. marca do 1. aprila presega 200, med njimi 6 častnikov. 3. t. m. je bilo izstreljeno neko nemško letalo, ki je pravkar metalo bombe na Reims; ko se je izpustilo na zemljo, je pričelo goreti. Oba letalca sta bila neranjena ujeta.

Poročilo ob 11. uri zvečer: V Dompierre južno zahodno od Peronne napreduje kopanje naših podzemskih podkopov. Pri Lassignyju so poizkušali Nemci prodreti, a jih je takoj ustavil naš ogenj, ko so zapustili strelske jarke. V zgornji Alzaciji v ozemlju Oberburnhaupt smo odbili dva nemška napada.

Uradno poročilo dne 4. aprila: Dan je na celi bojni črti potekel mirno izvzemši v ozemlju Woewre, kjer trajno napredujemo. Tam smo zavzeli Regnieville, 2 in pol km zahodno od Fayenhaye, ki smo je zasedli 1. aprila.

Generalni polkovnik pl. Kluck.

Berlin, 6. aprila. Rana generalnega polkovnika pl. Klucka se ugodno celi.

Berlin, 7. aprila. (Kor. u.) Generalnemu polkovniku pl. Klucke je podeljen red Pour le merite.

»Lokalanzeiger« poročevalec v Parizu aretiran.

Pariz, 6. aprila. (Kor. urad.) Glasom »Matina« je bil dopisnik berlinskega »Lokalanzeigerja«, Behrens, po rodu Švicar, radi nekega članka o Zeppelinovem poletu čez Pariz v Parizu aretiran.

Francoski letalec pomotoma pristal na švicarskem ozemlju.

Bern, 6. aprila. (Kor. urad.) Francoski letalec, ki se je pri Pruntrutu spustil na tla, je prišel v dveh etapah iz Pariza. Najbrže je imel pomnožiti zračno brodovje v Alzaciji, a je v megli zašel. Voditelj letala je reko Allaine zamenjal z Doubson. Ko se je spuščal na tla, je menil, da vidi francoske vojake. Zmožili so ga modri plašči. Z nemškimi letalci in nemškimi letali francoski letalec sploh ni prišel v dotiko. Zrakoplov je preletel Ajoie in zlasti Pruntrut. Ko je letel čez švicarsko mejo pri Facyju, so ga švicarske čete obstreljevale. Predno je pristal, je letalec sežgal vse listine. Letalo nosi črki M. F. (Moris Farman) Nr. 361.

Angleži obstreljevali Sluis.

Amsterdam, 6. aprila. (Kor. ur.) List »Tijd« poroča iz Sluisa: Včeraj je bilo cel dan videti angleške vojne ladje. Nemci so poizvedovali z letali. Ob pol 6. zvečer sta dva križarja otvorila ogenj proti luki, in kakor se zdi, tudi proti tovarni za koks, a oddala sta le nekaj strelcev. Nemci so z obrežnih baterij eno uro srdito streljali.

30.000 Angležin prevzelo dela za armado.

London, 6. aprila. (Kor. u.) V soboto se je vpisalo v sezname 30.000 žensk, ki so pripravljene, da prevzamejo delo med vojsko. Društvo trgovskih uslužbencev je na nedeljskem shodu v Manchesteru protestiralo, ker jih delodajalci nadomeščajo s ceneniimi ženskimi delavskimi močmi.

Srbski dan na Francoskem.

Na Francoskem se je vršil »srbski dan«. V vseh nižjih, srednjih in višjih šolah so bila predavanja o Srbih.

Razna poročila.

NADVOJVODA JOŽEF FERDINAND, O SPOMENIKU RAJNEMU LINŠKEMU ŠKOFU.

Dunaj, 6. aprila. (Kor. u.) Glede na odredbo Njegovega Veličanstva cesar-

ja, naj se vsled izpolnjevanja dolžnosti velezaslužnemu nižjeavstrijskemu višjemu duhovnemu pastirju postavi spomenik v linški stolici, je pisal poveljnik četrte armade, nadvojvoda Jožef Ferdinand, nižjeavstrijskemu deželnemu glavarju, papežemu hišnemu prelatu monsignoru Hauserju sledeče pismo: »Ljubi monsignor Hauser! Z najiskrenejšo zahvalo sem sprejel danes spominske liste povsod tako zelo spoštovanem in priljubljenem škofu Rudolfu. Prav posebno se Vaši milosti zahvaljujem zato, ker mi to kaže, da so moje posebno spoštovanje za tega odličnega duhovnika in plemenitega človeka povsod doznali. Osobito me še veseli, da se rajniku z Najvišje strani še po smrti izraža priznanje, ki bo v vseh časih priča junaštva tega gorečega domoljuba in hrabrega boritelja. Vaša milost bodi o moji trajni naklonjenosti lepi Zgornji Avstriji uverjena in Vas najprisrčneje pozdravlja Vaš najudanejši nadvojvoda Jožef Ferdinand.

GIBANJE ZA SIBIRSKO REPUBLIKO?

Nekateri listi priobčujejo poročila, da se je med Sibirici in Tatarji počelo gibanje za sibirsko republiko. V raznih mestih Sibirije da se je prebivalstvo uprlo poklicom. Že meseca avgusta da so Rusi v Barnaulu obesili za kazen na stotine meščanov in polovico mesta uničili.

ANGLEŠKI ŠKOF ZA NEMŠKE UJETNIKE.

Rotterdam, 7. aprila. Škof v Birminghamu je protestiral v pastirskem listu proti Greyu. Škof zahteva, da se s posadko nemških podmorskih čolnov postopa dostojno.

UBIT ČEŠKI IGRALEC.

Praga, 7. aprila. Člana češkega narodnega gledališča Papirnika je ubila mramornata plošča, ki je v palači Korona padla nanj.

RABA KRUA ZA ČIŠČENJE TAPET PREPOVEDANA.

Dunaj. (Kor. u.) »Wiener Zeitung« objavlja naredbo notranjega ministrstva v sporazumu s trgovskim ministrstvom z dne 6. aprila 1915, tičečo se prepovedi za rabo kruha pri čiščenju tapet in podov.

IZREDNE DOLOČBE ZA PATENTE VOJAŠKIH OSEB.

Dunaj. (Kor. u.) »Wiener Zeitung« objavlja naredbo ministrstva za javna dela v sporazumu s finančnim, trgovskim in justičnim ministrstvom z dne 1. aprila 1915 o zajamčeni vzajemnosti v Nemčiji glede izrednih določb na polju patentov v korist vojaškim osebam.

SAMOUMOR VOJNEGA POROČEVALCA BARONA BINDER-KRIEGEL-STEINA.

O smrti znanega potopisca in vojaškega pisatelja barona Binderja-Kriegelsteina, ki se je vrnil iz Mehike in se podal takoj na severno bojišče, poroča »Neues Wiener Journal«, da je bil baron navzoč 17. m. m., ko se je razvijala neka divizija. Obnašal se je zelo čudno in nekega nadporočnika prosil, naj ga ne pusti samega. Radi boja niso mogli paziti nanj in ga izročiti zdravniku kar je potegnil samokres in se je ustrelil s klicem: Nisem vohun! Nisem vohun!

EKSPLOZIJA V NOBELOVI TVORNICI.

London, 6. aprila. (Kor. u.) V nekem postranskem poslopju Nobelove tvornice za eksplozivne snovi v Ardee so bile po neki eksploziji ubiti 3 delavci. Postransko poslopje je uničeno, uničen je tudi del tvornice.

NIZOZEMSKA PROTI ZLORABI NEVTRALNIH ZASTAV.

London, 6. aprila. (Kor. urad.) Reuter poroča iz Washingtona: Nizozemska vlada je obvestila vlado Združenih držav, da ne dovoli nobeni tuji ladj, ki bi izrabljala nizozemsko zastavo, voziti po nizozemskih vodah.

Nemška patrolja na skijih v Vogezih.

MEDNARODNI ODBOR RDEČEGA KRIŽA V ŽENEVI NI IZDAL NOBENE ŠTATISTIKE O VOJNIH RANJENCIH IN UJETNIKIH.

Berlin, 6. aprila. (Kor. ur.) Mednarodni odbor Rdečega križa v Ženevi prosi Wolf-fov urad, da priobči njegovo izjavo, da nima z listo o ranjenih vseh vojujočih se držav, ki so jo nedavno priobčili časopisi in ki bi naj jo bil sestavil Rdeči križ v Ženevi, kratko in malo ničesar opraviti in da ni še nikoli objavil podatkov o izgubah, celo ne o vojnih ujetnikih.

Dnevne novice.

— Avdijsenca maršala Goltza pri našem cesarju. Maršal Goltz paša je, kakor poroča »N. Fr. Presse«, obiskal naš glavni stan, nato se je peljal skozi Dunaj v Carigrad. Na velikonočno nedeljo ob 1. popoldne je maršala Goltz pašo sprejel naš cesar v avdijsenci. O avdijski je izjavil maršal Goltz paša: Cesar me je naravnost prese- netil, tako je bil o vsem poučen. Znanj mu niso le vsi dogodki na osrednjem evrop- skem, marveč tudi na našem (turškem) bojišču. Govoril sem z njim najpodrob- nejše o vseh dogodkih na turškem bojišču. Cesarjevo razpoloženje je bilo resno, a trdno in zaupljivo, da, zelo zaupljivo.

— Odlikovanja. Najvišje pohvalno pri- znanje je dobil dr. Živko Lapajne, 27. dom. pp. in poročnik istega polka Franc Pleško. Vojaški zaslužni križec III. razreda z vojno dekoracijo je bil podeljen stotniku 11. dom. pešpolka Karlu Dolenc, doma iz Slapa pri Vipavi in podpolkovniku 2. dom. pp. Hen- rik Kutschera.

— Izvršilni odbor češke socialne de- mokracije je sklenil, da glede na vojsko opusti običajno proslavo 1. majnika.

— Dr. Baernreither opusti politiko. Znani politik in dober poznavalec oso- bito bosenskih razmer, bivši minister in član gosposke zbornice dr. pl. Baern- reither praznuje 12. t. m. svojo sedem- desetletnico. »Union« poroča, da na- merava ob tej priliki dr. pl. Baernrei- ther opustiti politiko.

— Dr. Oskar Simony skočil iz dru- gega nadstropja in se ubil. C. kr. ko- respondenčni urad poroča 6. t. m. z Dunaja: Upokojeni profesor visoke kmetijske šole dr. Oskar Simony je skočil, najbrže se mu je omračil um, danes iz okna svojega v drugem nad- stropju se nahajajočega stanovanja na vrt in je obležal mrtev. Profesor dr. Si- mony je bil na glasu kot matematik in je objavil veliko matematičnih in fi- zičnih del.

— Umr! je v Vipavi na veliko soboto zjutraj absolvirani trgovski akademik Franc Štajer. Vzela ga je bolezen slovenskega študenta. Pokojnik je bil blaga in plemenita duša, ki je nekaj dni pred smrtjo rekel, da če mu ljubi Bog zdravje dá, hoče vse prazne misli zagnati iz sebe in z veseljem v Bogu živeti in delati. Po študijah, ki jih je dovršil v Kolinu na Nem- škem, je zadnji dve leti živel v Ljubljani. Pred smrtjo je ponovil svojo željo, da bi še enkrat rad videl svojo rojstno Vipavo v prvi pomladi. Sestra Minka ga je spremila v dolino na južno stran in tam se mu je iz- polnila zadnja želja, da je našel svoj skrom- ni dom doma. Duši, ki je v praznikih vsta- jenja odšla iz doline solz, daj dobri Bog večni mir in pokoj, telesnim ostankom pa lahko zemljico. N. v m. p.!

— Izpremema v vodstvu zagrebške policije. Iz poučenih zagrebških krogov se javlja, da je na čelu zagrebške policije v kratkem pričakovati izpremembe, ki sledi sedanjemu provizoriju. Vladnemu tajniku in dosedanjemu tajniku bana Škerleca dr. Jakobyju se je poverilo vodstvo poli- cijskega ravnateljstva, dosedanji policijski šef pl. Mraović pa je nastopil dopust iz zdravstvenih ozir, s katerega se najbrže ne vrne več na svoje dosedanje mesto.

— Oče in sin na isti bolniški postelji. Včeraj smo poročali, da je prispel v Ljub- ljano poveljnik domačega 17. pešpolka ba- ron Stillfried. »Reichspost« je te dni pri- nesla zanimivo dogodbo, ki se je zgodila v takojimenovanem »Josefstöckl-u« v palači

Augarten na Dunaju. Poveljnik 17. pešpolka baron Stillfried je bil v septembru na čelu svojega hrabrega polka težko ranjen in takega so prinesli v imenovano palačo na Dunaj. Med okrevanjem je polkovnik večkrat rekel, da že dolgo ničesar ne ve o svojem sinu Rüdigerju, kar ga zelo skrbi. Polkovnik je ozdravil in se je vrnil na bojišče. Slučaj pa je nanese, da je sin, kate-rega je oče že imel za izgubljenega, ki je kot praporščak odšel v vojsko in bil vsled hrabrosti povišan v poročnika, prišel tudi ranjen v palačo Augarten. Tam so mlade-ga oficirja položili v isto posteljo in mu po-vedali, kaj je rekel oče. Sedaj je tudi mladi baron ozdravil in odšel k očetu na bojno polje, kjer se bosta snidla oče in sin.

— **Redek slučaj smrti.** Dne 14. in 15. marca sta umrla drug za drugim Jurij Černe, po domače Kovač z Dobrave blejske, in njegova žena Katarina roj. Vovk z Vrbe Ribčeva, nečakinja našega pesnika dr. Franceta Prešerna. Oba je pobrala huda pljučnica. Ležala sta skupaj na mrtvaškem odru in bila pokopana drug poleg drugega na dobriškem pokopališču, kjer počiva v miru tudi sestra pesnikova Katarina. Oba sta bila zgledna zakonska, zve-sta si v življenju in smrti. Za njima žalujejo poleg drugih domačih trije sinovi vojaki v vojski in najmlajši sin vč. g. Jakob Černe, župnik v Sheboyganu v Ameriki, ki je še lansko leto obiskal svoja roditelja na do-mu. Glede tega redkega žalostnega do-godka veljajo pač višjepastirske besede letošnjega postnega lista: Mladi v vojski padajo, stari pa doma žalosti umirajo.

— **Ranjen je bil v Karpatih rezervni nadporočnik Josip Melink,** evidenčni nad-geometer na Dunaju, navdušen Slovenec in velik podpornik slovenskih visokošol-cev. Sedaj se zdravi v Budimpešti.

— **Majdičev mlin v Kranju** je trdka ustavila, ker ne dobi žita. Delavstvo je brez dela, a je podpirajo.

— **Steklo se podražja za 10 odstotkov.**

— **Pobegli ruski vojaki zopet ujeti.** Iz Trbiža se poroča: Na velikonočno nedeljo so v Dovjem prijeli tri ubegle ruske ujet-nike. Brez denarja in živilo so pribekali čez zasnežene gorske prelaze in dospeli čez podkorensko sedlo v Rateče in odtod na Dovje, odkoder so nameravali pobegniti v Italijo. Lakota jih je prisilila, da so na Dovjem stopili v neko gostilno in z zna-menji prosili jedi. Gostilničarju so se pri-sleci zdeli sumljivi — čez rusko vojaško obleko so imeli oblečene oguljene civilne suknje — ter je obvestil črnovojniško stra-žo. Mlada krepka trojica je bila aretirana in izročena štacijskemu poveljstvu v Tr-bižu. Prepeljejo jih v ujetniški tabor v Knittelfeldu.

— **Dela za razširjenje kolodvora v Zalogu** je dobila neka mažarska trdka. Pri zgradbi delajo ruski ujetniki, za ka-tere je ta trdka prevzela tudi prehranitev.

— **Umrli** je v Gorici po dolgem bole-hanju gosp. Ninus Ivančič, sin pok. c. kr. notarja in deželnega poslanca v Tolminu.

— **Iz seznama izgub št. 153.** Poročnik Kłasing Ernest, 29. črnovoj. maršbat., iz Trsta, ranjen; poročnik Perovšek Josip, 29. črnovoj. maršbat., ranjen.

Mihelič Franc, 29. črnovoj. maršbat., iz Kočevja, mrtev; Brajdih, 9. polj. top. p., ranjen; Lotritsch Vinko, 9. polj. top. p., ra-njen; Bezjak Ignacij, 3. polj. havb. p., ra-njen; Cmok Ivan, 7. lov. bat., ujet; Grden Ivan, 7. lov. bat., iz Novega mesta, ujet; Koritnik Josip, 7. lov. bat., ujet; Liseč Jo-sip, 7. lov. bat., iz Krškega, ujet; Lobe Ivan, 7. lov. bat., iz Kočevja, ujet; Podgoršek Si-mon, 7. lov. bat., ujet; Žabkar Franc, 7. lov. bat., iz Krškega, ujet; Baselli Oskar, 20. lov. bat., ranjen; Antončič Josip, 20. lov. bat., ujet; Benčič Josip, 20. lov. bat., ujet.

— **Umrli** je v Gorici v visoki starosti 80 let gospa Pavla vdova Rubija, rojena Sartori.

— **Zaročil se je** gosp. Josip Podgoršek, gostilničar in veleposestnik v št. Juriju ob južni železnici, z gđno. Minko Kukovič, vulgo Šusterič iz Teharjev. — Čestitamo!

— **Razredna loterija.** 5000 kron je za-dela štev. 100.878.

— **Za preureditev kolodvora na po-staji Zalog** proge Dunaj—Trst je razpisan političen obhod na četrtek, 15. aprila ob 9. uri dopoldne na postaji Zalog.

— **Umrli** je v Celju vpok. mestni učitelj g. M. Kresnik v starosti 69 let. — V Mariboru pa je umrl vojak 26. pešpolka Simon Kvas.

— **Županstva, pozor!** Dne 10. svečana 1864. leta v Zeltwegu rojeni in v Irding na štajerskem pristojni Konrad Feichter se potepa brez dela po tostranski državni polovici ter izboljša pri županstvih na rač-un svoje domače občine podpore. Župan-stva se opozarjajo, da z navedencem ob-ravnava po odgonskem zakonu ter da mu, ako ni skrajne potrebe, ne izplačujejo na račun njegove občine nikakih podpor.

— **Zanimivo odkritje v Ogleju.** Listi poročajo, da so zadnji čas pri izkopavanju starin v Ogleju odkrili bajni »zlati vod-njak«, o katerem se pripoveduje, da je Atila, ko je oplenil in porušil Oglej, zako-pal v njem zlato in draga kamne, ki jih je

bil naplenil v mestu. Zgradba odkritega vodnjaka odgovarja načinu, po katerem so Rimljani za časa Atila gradili vodnjake. V velikem tednu so izkopavanje prekinili, a bodo sedaj takoj kopali dalje. Pričakuje se velikih najdb. Kopanje je zelo težavno, ker je valjčasti vodnjak jako ozek. Kakor zna-no, je Atila razdejal Oglej leta 452.

— **Bedasta »šala«.** Ajdovščina 1. aprila 1915. Danes okoli 2 popoldne je nekdo razstrelil na Lavričevem trgu papirnato bombo. Močan strel je privabil na trg ve-liko množico ljudi, ki so prestrašeni gledali v zrak ako ni morda kak sovražni letalec vrže bomb na trg. Mislimo da so take ne-umne burke v teh resnih časih neumestne in se na tak način ne pošilja itak zbegano ljudstvo v april. Poklicane oblasti naj bi resno postopale proti takim bedastim ša-lam.

— **Za mesarje.** Dne 12. aprila, v pone-deljek, bo prignal Iv. Kulaviz iz Podgrada par prav lepih pitanih volov, težkih čez 1800 kilogramov, v Novo mesto na prodaj na semenj.

— **Žrebanje turških srečk.** Glavni dobitek 400.000 kron je zadela številka 1.892.425, drugi dobitok 30.000 kron šte-vilka 601.586. Po 10.000 kron sta zadeli srečki štev. 28.667 in štev. 511.144.

— **Pridiga za gluhe v Berlinu.** Iz Berlina se poroča: V berlinski betle-hemski cerkvi je bila služba božja, pri kateri so uporabljali več električnih mikrofонов za one vojake, ki slabo sli-šijo. Dočim je duhovnik Scheffer stoječ neposredno pred električnim mikrofo-nom v njega govoril, so gluhi vojaki poslušali pridigo in so mogli vsako be-sedo točno in razločno slišati. Ker se je ta prvi poskus posrečil, je bila na Cvetno nedeljo zopet služba božja za gluhe vojake.

— **Strašna rodbinska žaloigra v Pragi.** Posestnik Ladislav Schlögel je pred leti poročil neko revno dekle. Žena mu je po-tila dvoje otrok. Sorodniki so pa Schlö-gelna tako šuntali proti ženi, da jo je za-pustil. Žena je izvedela, da je mož zbolel na pljučih. Podala se je k njemu. Mož in žena sta se spravila; a te dni je Schlögel z železom ženo tako rnil, da je umrla. Ko se je pred smrtjo rajnica nekoliko zavedla, je še zašepetala: »Dobro se imejte! Ne vidim vas več. Tako sem Vas ljubila.« Ni znano, zakaj da je Schlögel ubil svojo ženo.

Ogrski državni zbor sklican.

Budimpešta, 7. aprila. (Kor. urad.) Ogrski dopisni urad poroča: Ministr-ski predsednik grof Tisza je obvestil predsedstvo zbornice, da je Njegovo Veličanstvo na njegov predlog sklica-lo ogrski državni zbor na 19. aprila.

Ljubljanske novice.

Ij **Umrli** je sinoči po dolgi, zelo mučni bolezni v starosti 63 let gospa Ana Ba-har. Pogreb se vrši jutri v četrtek ob 5. uri popoldne iz hiše Kapiteljska ulica 11 na pokopališče pri Sv. Križu. Blaga pokoj-nica počiva v miru!

Ij **Vojak samomorilec.** Včeraj ob 12. dopoldne je skočil iz drugega nadstropja deželnoobrambne vojašnice na zdravljenje v bolnišnici se nahajajoči Josip Plaud-stein na dvorišče in bil takoj mrtev. Tрупlo so prepeljali v garnizijsko bolnico. Kolikor je znano je bil samomorilec du-ševno zmešan.

Ij **Najden neznan vojak utopljenec.** Predvčerajšnjim so potegnili v Vevčah iz Ljubljanske utopljenca-vojaka, ki je pred šestimi tedni pred cukrarno skočil v vodo in utonil. Imena njegovega takrat ni vedel nihče in je nam tudi sedaj neznano.

— **Umrli so** v Ljubljani: Ana Fobes, žena strokovnika državne železnice, 55 let. — Jakob Levičnik, tovarniški delavec, 57 let. — Robert Albert Janežič, hlapčev sin, 4 leta. — Helena Breskvar, hči gostilni-čarja in posestnika, 11 mesecev.

Ij **Sod 180 kg olja** za mažo strojev je bil ukraden z dvorišča nekega tukajšnjega hotela. Zaprli so kurjača, ki so ga že iz-ročili deželnemu sodišču.

Z bojišča v Karpatih.

piše svojim staršem dne 25. marca 1915 Janez Ribnikar iz Sničnega, župnije Križ pri Trzinu. Od začetka vojske je v boju pri 7. lovskem bataljonu, 3. komp., povi-šan je bil za narednika. Ves čas je zdrav, piše pa:

»Tukaj je še sneg in vreme tudi ni nič prijazno. Držimo se že dva meseca v goz-dovih med volkovi in divjimi prašiči. Čud-no se mi zdi, da sem še zdrav, ker že to-liko časa nisem bil v kaki hiši, da bi se ogrel in posušil in enkrat brez skrbi na-spal. V osmih mesecih še nisem nikdar slečen spal, vedno napravljen. Potem lahko sami vidite, kako se človek odpo-čije, ko spi večinoma pod milim nebom, včasih še v snegu ali v blatu in imam smrekove ali pa brinjeve veje pod seboj.

Kadar imam slamo, pa mislim, da sem že gospod. In kadar pridem v kakšno vas med ljudi, se mi kar čudno zdi. In drugače mi gre še dosti dobro. Jest, če je le mogoče, da nam pripeljejo ali pa prinesejo, dobimo, tako da jesti imamo do zdaj prav dosti in tudi vino in rum dobimo včasih, da lažje zdržimo zaradi mraza. Pa zdaj se bliža spomlad in gorkota, mislim da bo boljše, kakor je bilo do zdaj... To Vam pišem v strelnem jarku, ko grmijo topovi in puške in krogle žvižgajo čez glavo. Z Bogom!«

Z južnega bojišča.

Črnovojniški rezervist Matija K. piše z južnega bojišča med drugim sledeče:

Od začetka januarja smo imeli zelo malo dela, le Črnogorce, ki so postali pre-cej živahni, smo imeli držati v šahu. Mnogo je bilo temu krivo tudi vreme, ki je bilo do zadnjega zelo viharo. Med tem časom so se Črnogorci očitno nekoliko odpočili in so pričeli nastopati z večjim pritiskom. Koncem februarja je bilo že več hudih spo-padov. Pri neki priliki, ko so Črnogorci prodirali, jih je obšel nek naš konjeniški oddelek in jim prišel za hrbet. Razvil se je izredno hud boj, posebno, ker so se naši jezdec takoj zakopali in so se mogli to-liko časa držati, da so došli naši lovci. Sam-o s skrajnim naporom so se mogli Črno-gorci prebiti, pustili so pa v naših rokah 2 francoski strojni puški in 18 voz s provi-jantom in municijo. Tudi na Lovčenu so Črnogorci postali nemirni. Že nekaj tednov se ponovno vrše silne kanonade in so na-perjene posebno na utrdbi Mamula in Pun-ta d' Ostro.

Iz srbskega ujetništva.

Rezervni črnovojnik Karol Fl. iz Maribora je te dni pisal domov med drugim iz Skoplja:

V Skoplju bivam že od srede de-cembra; do konca januarja sem bil precej bolan. Ozdravel sem predvsem zato, ker se je zavzela za nas žena ne-kega četaša, ki nam skrbno strena, a se obnaša proti nam tako, da še ni iz-pregovorila z nobenim niti dvajset be-sedi. Odkar sem zdrav, moram delati z drugimi ujetniki. Gradimo večinoma utrdbe proti albanskim goram, a de-lamo tudi na polju. Zemlja je izvrstna, lahko se obdeluje, dasi je orodje zelo priprosto. Življenje se tu redno razvi-ja, le kadar dospejo iz Francije in iz Anglije pošiljave, je bolj živahno. kar se redno ponavlja.

Nekaj časa je razsa-jala med nami tudi kolera in legar, a obe bolezni sta tu že skoraj popolnoma ugasnile, ker je tukajšnje maloštevilno prebivalstvo zelo snažno izvzemši ju-dov, ki so tako nesnažni, da smatrajo za kazen, če moramo iti mimo smrdlji-vih judovskih hiš in mestnih delov. Z nami ujetniki občujejo resno, redkobe-sedno ali pa govore tako, da se to lahko vsakemu zgodi. O vojski izvejo nekaj le tisti, ki razumejo srbsko ali franco-sko. Srbsko jih med nami veliko razu-me, francosko pa malo. Če dobimo v roke kak časopis, ga prečitamo, pre-stavljamo in odštejemo od vsebine go-tove odstotke. Če bi le dnevi tu hitreje potekali! Vsak dan se nam huje toži po domu. Ujeti smo tu Nemci, Čehi, Ogrji, Hrvati in tudi šest Slovencev iz zgornje Savinske doline, a se prav do-bro razumemo med seboj.

Iz vojne.

Devica iz Sibirijske.

Angleški listi prinašajo iz Petrograda vest, da se je pri ruskih četah pojavila De-vica Orleanska. Rodila se je v Sibiriji ter bi zaslužila, da se jo imenuje sibirski de-vica. Piše se Ljudmila Ogovrev in trdi, da se ji je prikazal sveti Jurij ter ji nalo-žil, da reši sedanji vojni voz. Odsla je iz svojega rojstnega mesta s sedmimi rub-lji v žepu in je šla peš tja do poljskega bo-jišča. Hodila je tri mesece največ peš, sam-o včasih se ji je posrečilo, da se je utiho-tapila v kakšen tovorni vlak in da je tako neopažena prevozila kos poti. Povsod, ka-mor je prišla, je pripovedovala o svojem velikem poslanstvu in čeprav jo je večina zasmehovala, so se vendar našli tudi ljudje, ki so ji verjeli in jo denarno podpirali.

Ko je prišla v Moskvo, je bilo prvo delo, da odreže svoje lase in da kupi od neke-ga ranjenega vojaka vojaško uniformo. Ta-ko je prišla v Varšavo, kjer se je pridru-žila neki četi, ki se je vračala iz bolnišnice zopet na fronto. Nobeden jo ni spoznal. Na fronti se je ona prav tako borila, ka-kor drugi vojaki. Pri Rawki, ob priliki ne-kega močnega napada, je tako divje dr-vila naprej, da je bila ujeta. Pozneje je iz ujetništva ušla ter se vrnila k Rusom.

Kuhinja, v kateri se jed ne prižge.

V ruski-japonski vojski so uvedli sedanje vojne kuhinje. Sploh je rusko-japonska vojna dala pravec tudi seda-nji moderni vojni. V rusko-japonski vojni že so med počitkom ali že tudi med bojem razdeljevali hrano voja-kom. Uprava nemške armade je razpi-sala oktobra 1. 1905. tekmovalje za na-bavo vojnih kuhinj. Vzorcni so morali biti tako lahki, da bi bili lahko sledili četam kjerkoli, a odločili se še takrat niso.

Drugo tekmovalje so razpisali av-gusta leta 1906. Uvedli so kuhinjo, ki se lahko vozi s konji tudi v najtežav-nejšem ozemlju.

Vojna kuhinja je sestavljena iz prednjega in zadnjega dela voza. V omari je spravljeno 200 železnih porcij, v nepremočljivi vreči vozijo 20 kg ovs-a. Za naslanjačem se nahaja žaga; teleč-njake kuharjev pritrdi z jermenji. Ku-hinjski voz vozi tudi desko za sekanje mesa. Kotel, v katerem se kuha, se na-haja na zadnjem delu voza. Sprednji in zadnji del voza se lahko vedno ločita. Kotel za kuhanje jedi obsega 200, za kuhanje kave pa 70 litrov. Kuhajo z glicerinom ali z zavrelim oljem, tako da se plamen ne dotika kotljev. Voz vozi tudi druge kuhinjske priprave. Če se kotel ne odpre, so jedi še po 8 urah tople do 60 stopinj. V teh kotlih se ne prižge nobena jed.

Sleparije pri vojaških dobavah.

Podkupovanje v aferi goljufije z blagom. — Stražnik posreduje korespondenco are-tiranih. — Aretiranci se medsebojno pod-kupujejo. — S pavlo šivane vojaške obleke.

V aferi velike goljufije z blagom je pri-šla na dan nova epizoda, ki je znatno upli-vala na zaslišanje obtoženih trgovcev ter je vzbudila povsodi veliko odobravanje. Redarstvo je včeraj izdalo, kakor to poro-ča »Az Ujsag« sledeče poročilo: »Policija je aretirala stražnika Gabrijela Eleka, sta-rega 43 let, ki je rojen v Sarkadu, ter ga suspendirala. Imenovani stražnik je moral stražiti aretirance. Svojo dolžnost je pa slabo izpolnjeval, večkrat je celo svojo slu-žbo zlorabil in je nekim aretirancem dajal podatke o zasliševanju in je s tem omogo-čil, da so si mogli aretiranci med preiskavo medsebojno dopisovati. V pismih, ki jih je stražnik prenašal med aretiranci, se niso nahajale samo privatne stvari, ampak tudi vsebina njihovih zaslišanj. Policija je prišla še o pravem času na sled manipulaciji ime-novanega stražnika, tako da s tem preiska-va v tej aferi ni oteškočena, pač pa je na-črt aretirancev, da si pridobe razne dokaze za obrambo, onemogočen. Gabrijela Ele-ka, kateremu so aretiranci obljubili ne sa-mo denar, ampak hišo in ves imetek, je po-licija aretirala, suspendirala in izročila dr-žavnemu pravdnistvu. Elek je služil 15 let pri peštanski policiji. Njegova dolžnost je bila, da se sprehaja pred zapori in zvesto pazi na aretirance, da ne pride do kakega samoumora. To priložnost je izrabil ravna-telj narodne tekstilne industrije, da pridobi stražnika, naj bi mu omogočil dopisovanje z aretiranim Bastirom. Stražnik se je dal pridobiti z obljubami in denarjem ter je dal aretirancu liste, svinčnik in papir. Rav-natelj Riemer je napisal Bastirju pismo, a stražnik mu ga je izročil. Ko je Bastir od-govoril Riemerju, je stražnik pismo zopet odnesel Riemerju, ki je poprosil Bastirja, naj bi mu poslal oni del svoje izpovedi, ki se tiče njega. Predno sta si menjala pisma, je Bastir izjavil, da je dal Riemerju v svrhu prekupovanja blaga denar, sedaj je to pri-znanje preklcal.

Potem ko je Bastir preklcal svojo pr-votno izjavo, je nato Riemer po istem stražniku poslal svoji ženi pismo, v kate-rem ji pravi, naj da Bastirju ženi 40.000 K. Tako se je Riemer zahvalil Bastirju, ker je preklcal izjavo. Ali policiji je bilo drugo zaslišanje Bastirja zelo sumljivo, tem bolj, ker sta pri drugem zaslišanju Riemer in Bastir povedala vse do besede enako. Po-licija je pričela sumiti, da sta se imenovana preje dogovorila. Zato je postavilo celo stražo in policijsko osobje pod najstrožjo kontrolo. Tako so odkrili, da je Gabrijel Elek prenašal vesti. Kakor je znano, je Rie-mer pri tej goljufiji z blagom zaslužil pol milijona kron. Riemer je priznal, da je ve-lik del svojega imetka zaslužil s posredo-vanjem, ali da niti on, niti tisti, od katerih je dobil denar, niso napravili nobene go-ljufije. Za vsoto 200.000 K je povedal, da jo je dobil od neke tovarne, ker je izposlo-val, da je dotična tovarna dobila naročila

za šotore in druge potrebščine v vrednosti 6.000.000 K. Moral je z 200.000 K nekega podkupiti, da da to naročilo dotični tovarni. Ni se pa upal ponuditi denar dotičnemu gospodu, ker se je bal, da ga bo odbil, zato je denar pridržal za sebe. Včeraj je bil zaslišan lastnik imenovane tovarne, ki je pa odločno ugovarjal, da bi bil dal denar Riemerju za posredovanje. Policija je takoj izvršila v stanovanju posestnika tovarne hišno preiskavo.

Sirokovnjakom zadajejo mnogo skrbi knjige trgovcev in tovarnarjev, ki so sodelovali pri goljufiji. V svojih knjigah imajo zelo mnogo popravkov in izradiranih mest, posebno pa se nahaja mnogo radiranih mest v trgovskih knjigah tvrdke Bastir. Naknadno je vojna oblast dognala, da se je obleka, ki so jo goljufi z blagom dobavljali za vojsko, ne samo zato tako hitro razstrgala, ker je bila iz slabega blaga, ampak tudi zato, ker niso bile obleke za vojake šivane z nitjo, ampak s pavolo. Misli se, da bo pri tej aferi prišlo še marsikaj v javnost, kar dosedaj še ni znano.

Slava sv. Križu. Pet pesmi za postni ali misijonski čas za mešani zbor. Zložil Stanko Premrl. Cena 50 v. Založila Kat. Bukvarna v Ljubljani.

Ravnokar je izšla ta zbirka, ki je današnjim žalostnim, trpljenja polnim časom prav posebno prikladna. Pobožni verniki se oklepajo danes še tesneje sv. Križa, saj ni ne dušnega, ne telesnega trpljenja, ki bi ne minilo ob križu; zato je zložil gosp. skladatelj to zbirko »v tolažbo vsem trpečim in v spomin na svetovno vojsko 1914/15«.

Litanije sv. Jožefa. Za mešani, oziroma tudi eno-, dvo- ali triglasni zbor. Zložil Franc Ferjančič. Cena 30 vin. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Litanije, ki so popolnoma prikladne našemu ljudskemu petju, se bodo brezdvoma tako udomačile, da postanejo po svojem ustroju, lahki in cerkveni dostojnosti ljudska last.

ANTIKVARJAT

»Katoliške Bukvarne« v Ljubljani ima na razpolago po skrajno nizkih cenah: Jais, Predigten, die Alle verstehen und die Meisten brauchen können. Salzburg 1845. 4. natis. 4 zv. vez. K 2.40. Liguori, Theologia moralis (Haringer). Ratisbonae 1846. 8 zv. vez. K 5.50.

Predigt-Magazin in Verbindung mit mehreren kath. Gelehrten, Predigern und Seelsorgern. Herausgegeben v. F. A. Heim. Augsburg 1833. 8 zv. vez. K 6.80.

Camus, Der Geist des heil. Franz von Sales, Fürstbischöfs von Gen. Wien 1830. 2 zv. broš. K 1.80.

Alzog, Handbuch d. Universal-Kirchengeschichte. Mainz 1866. 2 zv. K 2.20.

Adjutus, Lesebüchlein für die Pfarrherren. Schaffhausen 1870. 2 zv. vez. K 1.20.

Adjutus, Betrachtungsbuch für Priester. Schaffhausen 1863. 2. natis 4 zv. vez. K 2.20.

IZGUBILA

se je na velikonočni pondeljek na Šmarni gori srebrna ženska ura. Pošten najditelj naj jo odda proti odškodnini v Katoliški tiskarni.

Slovite, najbolj delikatesno

= KISLO ZELJE =

dobavlja najceneje Exquisit-tovarna, Pardubice.

PREKLIC.

Podpisani Alojzij Pirnat, pos. v Dobu, preključem in obžalujem svojo, dne 24. jan. 1915. v vinjenosti glede gosp. Ivana Bartola, strojnika pri tvrdki Jakob Oberwalder & Co. v Domžalah, izgovorjeno povsem neopravičeno obdolžitev tatvine ter se gospodu Bartol-u zahvaljujem, da mi je kazeno odpuštil.

Alojzij Pirnat.
podpisal Zagore.

722

Županstvo v Dobu, dne 4. aprila 1915.
A. Videmšek.

SVARILO.

Podpisana s tem opozarjava, da nisva poroka in plačnika za Josipa Javornika, bivšega posestnika v Ljubljani, Poljanska cesta šteč. 55.

Ljubljana, dne 7. aprila 1915.
Adolf in Jos p. na Žabjek,
posestnika Poljanska cesta št. 55.

731

ANTON BOE

barvarija in kemična pralnica
Ljubljana, Selenburgova ul. 6

Dela se izvršujejo tudi na
Glincah št. 46. Nizke cene!
Točna in solidna postrežba!
Obstoj tvrdke že čez 50 let.

S pomn na svetovno vojsko

Velika stenska slika „Zvesti zavezniki“ (velik. 50 x 66 cm) avtentična na kamnu, v temni sepia-barvi. Slika je prekrasno grupirana in predstavlja našega, nemškega in turškega vladarja, zavezne prestonaslednike ter naše, nemške in turške vojskovodje in generale, skupno 24 portretov. Cena slike 2 K, vnaprej plačano ter za poštnino še 40 vin. se slike pošiljajo nato franko. 609 Tiskarna MERKUR - Zagreb, Ilica 36.

Župni urad v Krašnji prodaja še lepo

obhajilno mizo

Zgornji del je iz belega marmorja, spodnji iz črnega. Stebri in stebriči bi se morali novi dopolniti. Prejšnji so se porabili za novo daljšo obhajilno mizo. Miza bi bila prikladna za kako manjšo župno cerkev ali podružnico. Širokost brez vratice v sredi je 4 m 6 cm.

714

Priložnostni nakup!

Prodaja se po zelo nizki ceni več

jesenovih plohov

uporabni zlasti za mizarje. Več se pošlje pri Mar. Bribernik, trgovka, Spod. Bitnje, p. Stražišče pri Kranju. 733

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi
oljnate portrete na platno
izvršuje umetniško po vsaki
3409 fotografiji 3409

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 34a.

Kurjač,

ki ima oskrbovati stroj na plin (Sauggas-motor), nadzorovati električno razsvetljavo in izvrševati mala popravila,
se sprejme.

Plača po dogovoru. — Pismeno ponudbe je poslati do 15. aprila na poštni predal 155, glavna pošta, Ljubljana. 730

Prodajalka

dobro izveščana v špecerijski stroki, večča slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika v govoru in pisavi, išče službo v mestu takoj ali pa s 1. majem. Cenjene ponudbe na upravo „Slovenca“ pod št. 736.

Priporočila se modna trgovina

Ljubljana **Štefer Šterk** Stari trg 18

I^a kakovosti moško in damsko perilo, razni gorki predmeti za vojake, najmodernejša bluže, jutranje obleke, pletene jopce, razni nakiti in vse potrebščine za šivilje moški klobuki in čepice i. t. d.
Vse po priznani najnižjih cenah.

655

CENI OSTANKI!

Za popolno moško obleko (3 m) črno blago ali blago modernih vzorov za je K 15.—
Za mod. žensko obleko (4 m) blago za K 13.—
30 m ostankov za obleke, bluže, perilo K 22.—
20 m ostankov za obleke, bluže, perilo K 11.—
30 m ostankov šifona in tkanine K 16.—
1 kos (33 m) alpske tkanine K 14.—
6 širokih rjuh K 16.—
1/2 tuceta platn. brisač in 1/2 tuceta robcev K 8.—
Naročila po povzetju se točno izvrše.

665

Al. Križek, tkalnica, Sytova pri Starkenbachu, češko

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprojema zavarovanja na doživljenje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. K 170.217.149—

Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. K 45.424.496-17

V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232-66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane poizkušnice. — Prospekti zastoj in poštne prosto.

2171 Sposobni zastopniki se sprejmejo pod na ugodnejšimi pogoji. 734

Največja izbira žalnih klobukov.

Priporočila se
solidna tvrdka

MARIJA GÖTZL, Židovska ulica šteč. 8.

specialno damskih in otroških slamnikov, ter
svilenih čepic v najnovejših oblikah

Vnanja naročila obratom pošte in na izbero.

Peter Kozina & Ko.

Tovarna čevljev v Trziču
na Gorenjskem

Prodaja svoje lastne izdelke
na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg nasproti sv. Jakoba mostu

